

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงราย ที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ
- 2) ศึกษาและพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนา ในจังหวัดเชียงรายแบบมีส่วนร่วม ที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ
- 3) ศึกษาและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนาในจังหวัดเชียงรายเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ
- 4) ศึกษาและสร้างกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนาในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

4.1 พฤติกรรมและความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ราย และได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2) พฤติกรรมและความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ
- 3) พฤติกรรมและความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนาของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ดังแสดงในตารางที่ 4.1 – 4.11

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง 10 อันดับของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย

ประเทศ	จำนวน	ร้อยละ
1. เยอรมัน	40	10.00
2. บริเทน	25	6.30
3. ออสเตรเลีย	24	6.00
4. ฝรั่งเศส	22	5.50
5. แคนาดา	22	5.50
6. รัสเซีย	19	4.80
7. เกาหลี	15	3.80
8. ออสเตรเลีย	14	3.50
9. สเปน	13	3.30
10. ฟิลิปปินส์	13	3.30

จากตารางที่ 4.1 พบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย อันดับที่ 1 คือ นักท่องเที่ยวประเทศเยอรมัน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 อันดับที่ 2 คือ นักท่องเที่ยวประเทศบริเทน และอันดับที่ 3 คือ นักท่องเที่ยวประเทศออสเตรเลีย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1. ชาย	238	59.50
2. หญิง	162	40.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัด เชียงราย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 59.50 ซึ่งมากกว่าเพศหญิง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 40.50

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ 55 - 60 ปี	183	45.75
2. อายุ 61 - 65 ปี	114	28.50
3. อายุ 66 - 70 ปี	62	15.50
4. อายุ 71 - 75 ปี	30	7.50
5. อายุมากกว่า 75 ปี ขึ้นไป	11	2.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มอายุของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมา ท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย อันดับที่ 1 คือ อายุ 55 - 60 ปี จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 45.75 อันดับที่ 2 คือ อายุ 61 - 65 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 และอันดับที่ 3 คือ อายุ 66 - 70 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.50

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. มัธยมศึกษา / ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	34	8.50
2. อนุปริญญา / ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	88	22.00
3. ปริญญาตรี	277	69.30
4. อื่นๆ	1	0.30
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัด เชียงรายส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นอันดับที่ 1 มีจำนวน 277 คน คิดเป็นร้อยละ 69.30 อันดับที่ 2 คือ ระดับอนุปริญญา / ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 และอันดับที่ 3 คือ ระดับมัธยมศึกษา / ประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.50

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1. พนักงานบริษัทเอกชน	142	35.50
2. ราชการ / รัฐวิสาหกิจ	64	16.00
3. เจ้าของธุรกิจ	60	15.00
4. เกษตรกร	24	6.00
5. เกษียณ	85	21.30
6. อื่นๆ	25	6.30
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัด เชียงรายส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนเป็นอันดับที่ 1 มีจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 35.50 อันดับที่ 2 คือ เกษียณ มีจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.30 และอันดับที่ 3 คือ ประกอบอาชีพราชการ / รัฐวิสาหกิจ จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เลือกท่องเที่ยวจังหวัด เชียงรายในครั้งนี้

สาเหตุที่ทำให้ท่านเลือกท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายในครั้งนี้	จำนวน	ร้อยละ
1. คำแนะนำจาก เพื่อน สมาชิกในครอบครัวญาติ	208	52.00
2. เอกลักษณ์ของวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น	135	33.80
3. ความหลากหลายของอาหาร	98	24.50
4. คุณภาพและมาตรฐานของที่พัก การขนส่ง บริการของบริษัททัวร์	96	24.00
5. การโฆษณา / ประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงราย	83	20.80
6. เอกลักษณ์ของศิลปะและสถาปัตยกรรม	80	20.00
7. ชื่อเสียงของแหล่งช้อปปิ้ง โดยเฉพาะสินค้าท้องถิ่น	63	15.80
8. อื่นๆ	7	1.80

* ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.6 พบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัด เชียงรายมีสาเหตุในการเลือกท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายในครั้งนี้ อันดับที่ 1 คือ คำแนะนำจากเพื่อน สมาชิกในครอบครัว ญาติ มีจำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 อันดับที่ 2 คือ เอกลักษณ์ของ วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 และอันดับที่ 3 คือ คุณภาพและมาตรฐานของที่พัก การขนส่ง บริการของบริษัททัวร์ จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.50

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาพักในการมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงรายครั้งนี้

ระยะเวลาพักในการมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้	จำนวน	ร้อยละ
1. ระยะเวลา 1-3 วัน	122	30.50
2. ระยะเวลา 4-6วัน	121	30.25
3. ระยะเวลา 7-9วัน	51	12.75
4. ระยะเวลา 10-12 วัน	44	11.00
5. ระยะเวลา 13-15 วัน	28	7.00
6. ระยะเวลามากกว่า 15 วัน ขึ้นไป	34	8.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ระยะเวลาพักในการมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย อันดับที่ 1 คือ ระยะเวลา 1 - 3 วัน จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 อันดับที่ 2 คือ ระยะเวลา 4 - 6 วัน จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.25 และอันดับที่ 3 คือ ระยะเวลา 7 - 9 วัน จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.75

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวจังหวัด เชียงรายในครั้งนี้

รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายในครั้งนี้	จำนวน	ร้อยละ
1. จัดการเองทั้งหมด	240	60.00
2. มาซื้อแพคเกจทัวร์ที่เมืองไทย	127	31.80
3. ซื้อแพคเกจทัวร์มาจากประเทศของตน	30	7.50
4. อื่นๆ	3	0.80
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.8 พบว่า รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายส่วนใหญ่จัดการเองทั้งหมดเป็นอันดับที่ 1 จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 อันดับที่ 2 คือ มาซื้อแพคเกจทัวร์ที่เมืองไทย จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 31.80 และอันดับที่ 3 คือ ซื้อแพคเกจทัวร์มาจากประเทศของตนเอง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะสมาชิกที่เดินทางร่วมกันในการมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย

สมาชิกที่เดินทางมาด้วยในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้	จำนวน	ร้อยละ
1. มากับสมาชิกในครอบครัว	168	42.00
2. เพื่อน / ญาติ	130	32.50
3. มาคนเดียว	91	22.80
4. อื่น ๆ (ไกด์นำเที่ยว)	11	2.80
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.9 พบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวกับสมาชิกในครอบครัวเป็นอันดับที่ 1 จำนวน 168 คิดเป็นร้อยละ 42.00 อันดับที่ 2 คือ เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายกับเพื่อน / ญาติ จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 และอันดับที่ 3 คือ เดินทางมาคนเดียว จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.80

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงรายในครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายในครั้งนี้	จำนวน	ร้อยละ
1. เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ	244	61.00
2. หาคำรู้และประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น	64	15.90
3. ติดต่อธุรกิจ	44	11.10
4. เพื่อเยี่ยมเพื่อน /ญาติ	36	9.00
5. เพื่อประชุม / สัมมนา / งาน	11	2.70
6. อื่นๆ	1	0.30
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.10 พบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายมีวัตถุประสงค์ในการมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย อันดับที่ 1 คือ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ มีจำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 61.00 อันดับที่ 2 คือ เพื่อหาคำรู้และประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 15.90 และอันดับที่ 3 คือ เพื่อติดต่อธุรกิจ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.10

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสื่อที่ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเชียงราย ก่อนการเดินทาง

ก่อนการเดินทางท่านศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเชียงรายจากสื่อชนิดใด	จำนวน	ร้อยละ
1. เว็บไซต์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	190	47.50
2. อินเทอร์เน็ต เครื่องมือค้นหาด้านท่องเที่ยว (tourism search engine)	132	33.00
3. การบอกต่อจากเพื่อน / สมาชิกในครอบครัวหรือญาติ	130	32.50
4. นิตยสารการท่องเที่ยว หรือคู่มือการท่องเที่ยว	112	28.00
5. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในประเทศของท่าน	79	19.80
6. เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยว	78	19.50
7. เว็บไซต์ของสถานกงสุลไทย หรือสถานเอกอัครราชทูตไทย	50	12.50
8. สถานกงสุลไทย หรือสถานเอกอัครราชทูตไทยในประเทศของท่าน	48	12.00
9. เว็บไซต์ตัวแทนบริษัททัวร์ในประเทศของท่าน	47	11.80
10. อื่น ๆ	8	2.00

* ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.11 พบว่า สื่อที่นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเชียงรายก่อนการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย อันดับที่ 1 คือ เว็บไซต์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 อันดับที่ 2 คือ อินเทอร์เน็ต เครื่องมือค้นหาด้านท่องเที่ยว จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00 และอันดับที่ 3 คือ การบอกต่อจากเพื่อน / สมาชิกในครอบครัวหรือญาติ จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50

4.1.2 พฤติกรรมและความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

พฤติกรรมและความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ดังแสดงในตารางที่ 4.12 – 4.20

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเหตุผลในการมาท่องเที่ยวด้านหัตถกรรม

เหตุผลในการมาท่องเที่ยวด้านหัตถกรรมของท่านคืออะไร	จำนวน	ร้อยละ
1. ต้องการเรียนรู้และมีประสบการณ์ในการผลิตสินค้าหัตถกรรมท้องถิ่น	225	56.20
2. ต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตสินค้าหัตถกรรมท้องถิ่น	71	17.80
3. ต้องการซื้อสินค้าหัตถกรรมท้องถิ่น	65	16.30
4. ต้องการสำรวจการผลิตสินค้าหัตถกรรมท้องถิ่น	30	7.40
5. อื่นๆ	9	2.30
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.12 พบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายมีเหตุในการมาท่องเที่ยวด้านหัตถกรรม อันดับที่ 1 คือ ต้องการเรียนรู้และมีประสบการณ์ในการผลิตสินค้าหัตถกรรมท้องถิ่น จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 56.20 อันดับที่ 2 คือ ต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตสินค้าหัตถกรรมท้องถิ่น จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.80 และอันดับที่ 3 คือ ต้องการซื้อสินค้าหัตถกรรมท้องถิ่น จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.30

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวัตถุประสงค์หลักในการเลือกซื้อสินค้าหัตถกรรม

วัตถุประสงค์หลักในการเลือกซื้อสินค้าหัตถกรรม	จำนวน	ร้อยละ
1. เป็นของขวัญ / ของที่ระลึก สำหรับสมาชิกในครอบครัวหรือเพื่อน	226	56.40
2. เอาไว้ใช้เอง	140	35.10
3. เพื่อธุรกิจ เช่น ขายปลีกในประเทศของฉฉัน	34	8.60
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.13 พบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายมีวัตถุประสงค์ในการเลือกซื้อสินค้าหัตถกรรม อันดับที่ 1 คือ เป็นของขวัญ / ของที่ระลึก สำหรับสมาชิกในครอบครัวหรือเพื่อน จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 56.40 อันดับที่ 2 คือ เอาไว้ใช้เอง จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.10 และอันดับที่ 3 คือ เพื่อธุรกิจ เช่น ขายปลีกในประเทศของตน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.60

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการจ่ายเงินค่าแพคเกจทัวร์ท่องเที่ยว ด้านหัตถกรรมในครั้งนี้

ท่านจ่ายเงินค่าแพคเกจทัวร์ท่องเที่ยวด้านหัตถกรรมในครั้งนี้เป็นเงินเท่าใด	จำนวน	ร้อยละ
1. น้อยกว่า 1,000 บาท	150	37.50
2. 1,001 - 3,000 บาท	170	42.40
3. 3,001 - 5,000 บาท	75	18.80
4. มากกว่า 5,000 บาท	5	1.30
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.14 พบว่า การจ่ายเงินค่าแพคเกจทัวร์ท่องเที่ยวด้านหัตถกรรมในครั้งนี้ นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย อันดับที่ 1 คือ 1,000 – 3,000 บาท จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 42.40 อันดับที่ 2 คือ น้อยกว่า 1,000 บาท จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 และอันดับที่ 3 คือ 3,000 – 5,000 บาท จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80

ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าหัตถกรรม ในการท่องเที่ยวครั้งนี้

ท่านซื้อสินค้าหัตถกรรมในการท่องเที่ยวครั้งนี้คิดเป็นเงินเท่าไร	จำนวน	ร้อยละ
1. น้อยกว่า 1,000 บาท	118	29.50
2. 1,001 – 3,000 บาท	124	31.00
3. 3,001 – 5,000 บาท	65	16.30
4. มากกว่า 5,000 บาท	93	23.30
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าหัตถกรรมในการท่องเที่ยวครั้งนี้ นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย อันดับที่ 1 คือ 1,000 – 3,000 บาท จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 อันดับที่ 2 คือ น้อยกว่า 1,000 บาท จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 29.50 และอันดับที่ 3 คือ มากกว่า 5,000 บาท จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.30

ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการซื้อสินค้าหัตถกรรมแต่ละประเภท

ท่านซื้อสินค้าหัตถกรรมประเภทใดบ้าง	จำนวน	ร้อยละ
1. ผ้าทอ	141	35.30
2. ไม้แกะสลัก	138	34.50
3. เครื่องเงิน	116	29.00
4. จิวเวอร์รี่	100	25.00
5. ของเล่นพื้นบ้าน-ไม้ไผ่จักสาน	90	22.50
6. เครื่องปั้นดินเผา	60	15.00
7. อื่น ๆ	5	1.30

* ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.16 พบว่า สินค้าหัตถกรรมที่นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายนิยมซื้อ อันดับที่ 1 คือ ผ้าทอ จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30

อันดับที่ 2 คือ ไม่แกะสลัก จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 และอันดับที่ 3 คือ เครื่องเงิน จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00

ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาในการท่องเที่ยวด้านหัตถกรรมในครั้งนี้

ท่านท่องเที่ยวด้านหัตถกรรมในครั้งนี้เป็นระยะเวลานานเท่าใด	จำนวน	ร้อยละ
1. ระยะเวลา 1 - 2 ชั่วโมง	230	57.60
2. ระยะเวลา 3 - 4 ชั่วโมง	123	30.70
3. ระยะเวลา 5 - 6 ชั่วโมง	25	6.30
4. ระยะเวลา 7 - 8 ชั่วโมง	5	1.30
5. ระยะเวลา 9 - 10 ชั่วโมง	8	1.90
6. ระยะเวลามากกว่า 10 ชั่วโมง ขึ้นไป	9	2.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ระยะเวลาในการท่องเที่ยวด้านหัตถกรรมในครั้งนี้ของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย อันดับที่ 1 คือ ระยะเวลา 1 – 2 ชั่วโมง จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 57.60 อันดับที่ 2 คือ ระยะเวลา 3 – 4 ชั่วโมง จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 30.70 และอันดับที่ 3 คือ ระยะเวลา 5 - 6 ชั่วโมง ขึ้นไป จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.30

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านหัตถกรรม

ท่านต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านหัตถกรรมในระดับใด	$\bar{X}$	S.D.
1. ร่วมจัดเตรียมวัตถุดิบในการผลิตสินค้าหัตถกรรม	3.74	1.19
2. ร่วมในขั้นตอนการผลิตสินค้าหัตถกรรม	3.95	0.86
3. ร่วมในขั้นตอนการออกแบบสินค้าหัตถกรรม	3.71	0.85
4. ร่วมในการประชาสัมพันธ์สินค้าหัตถกรรม	3.53	1.12
5. เข้าร่วมนิทรรศการแสดงสินค้าหัตถกรรม	3.93	0.90
6. อื่นๆ	3.50	1.41

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านหัตถกรรมของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า อันดับที่ 1 คือ การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการผลิตสินค้าหัตถกรรม ($\bar{X}$ = 3.95) อันดับที่ 2 คือ การเข้าร่วมนิทรรศการแสดงสินค้าหัตถกรรม ($\bar{X}$ = 3.93) และอันดับที่ 3 คือ การร่วมจัดเตรียมวัตถุดิบในการผลิตสินค้าหัตถกรรม ($\bar{X}$ = 3.74)

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความต้องการ
สิ่งอำนวยความสะดวกหรือปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวด้านหัตถกรรม

ท่านต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกหรือปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว ด้านหัตถกรรมในระดับใด	$\bar{X}$	S.D.
1. มีคฤหาสน์ท้องถิ่นที่สามารถอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหัตถกรรมให้กับ นักท่องเที่ยว	4.29	0.78
2. เอกสารสิ่งพิมพ์แสดงรายละเอียดหรือเรื่องราวของสินค้า (Story)	4.18	0.78
3. สิ่งแสดง (display) หรือป้าย (signpost) บอกข้อมูลและขั้นตอนการ ผลิตสินค้าหัตถกรรม	4.07	0.81
4. รูปภาพ แผนที่ หรือป้ายแสดงคำอธิบายสิ่งของหรือทิศทาง	4.10	0.84
5. อื่น ๆ	3.20	1.64

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกหรือปัจจัยสนับสนุนการ
ท่องเที่ยวด้านหัตถกรรมของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัด
เชียงรายมี เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า อันดับที่ 1 คือ มีคฤหาสน์ท้องถิ่นที่สามารถอธิบาย
ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหัตถกรรมให้กับนักท่องเที่ยว ($\bar{X}$ = 4.29) อันดับที่ 2 คือ เอกสารสิ่งพิมพ์แสดง
รายละเอียดหรือเรื่องราวของสินค้า (Story) ($\bar{X}$ = 4.18) และอันดับที่ 3 คือ รูปภาพ แผนที่ หรือ
ป้ายแสดงคำอธิบายสิ่งของหรือทิศทาง ($\bar{X}$ = 4.10)

ตารางที่ 4.20 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่ต้องการร่วมกิจกรรมตาม
กิจกรรมการท่องเที่ยวด้านหัตถกรรมที่ต้องการ

ระยะเวลาที่ต้องการร่วมกิจกรรมตามกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ระยะเวลา 1 - 3 วัน	228	57.00
2. ระยะเวลา 4 - 6 วัน	72	18.00
3. ระยะเวลา 7 - 9 วัน	54	13.50
4. ระยะเวลา 10 - 12 วัน	30	7.50
5. ระยะเวลามากกว่า 12 วัน ขึ้นไป	16	4.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายต้องการร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านหัตถกรรม อันดับที่ 1 คือ ระยะเวลา 1-3 วัน จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00 อันดับที่ 2 คือ ระยะเวลา 4-6 วัน จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 และอันดับที่ 3 คือ ระยะเวลา 7-9 วัน จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50

4.1.3 พฤติกรรมและความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนาของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

พฤติกรรมและความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนาของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ดังแสดงในตารางที่ 4.21 – 4.26

ตารางที่ 4.21 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเหตุผลในการมาท่องเที่ยวด้านศาสนาของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

เหตุผลในการมาท่องเที่ยวด้านศาสนา	จำนวน	ร้อยละ
1. เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม สถาปัตยกรรม		
ภายในวัด เช่น การออกแบบ และตกแต่ง อาคารสิ่งปลูกสร้าง	210	52.50
2. ร่วมกิจกรรมทางศาสนา	104	25.90
3. เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับปรัชญาและวินัยของศาสนา	29	7.10
4. ทำบุญ	19	4.80
5. ทำบุญตักบาตรอาหารและสิ่งของแด่พระสงฆ์	18	4.60
6. เรียนรู้และศึกษากิจประจำวันของพระสงฆ์	10	2.50
7. ทำให้บรรลุเป้าหมายของชีวิต	9	2.30
8. อื่นๆ	1	0.30
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.21 พบว่า เหตุผลในการมาท่องเที่ยวด้านศาสนาของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย อันดับที่ 1 คือ เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม สถาปัตยกรรมภายในวัด เช่น การออกแบบ และตกแต่ง อาคารสิ่งปลูกสร้าง จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 อันดับที่ 2 คือ ร่วมกิจกรรมทางศาสนา จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 25.90 และอันดับที่ 3 คือ เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับปรัชญาและวินัยของศาสนา จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.10

ตารางที่ 4.22 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนเงินที่จ่ายค่าแพคเกจทัวร์ท่องเที่ยวด้านศาสนาในครั้งนี้นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

จำนวนเงินที่จ่ายค่าแพคเกจทัวร์ท่องเที่ยวด้านศาสนาในครั้งนี้นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ	จำนวน	ร้อยละ
1. น้อยกว่า 1,000 บาท	85	21.20
2. 1,001 - 3,000 บาท	181	45.30
3. 3,001 - 5,000 บาท	99	24.90
4. มากกว่า 5,000 บาท	35	8.60
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.22 พบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายจ่ายเงินค่าแพคเกจทัวร์ท่องเที่ยวด้านศาสนาในครั้งนี้นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ อันดับที่ 1 คือ 1,000 – 3,000 บาท จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 45.30 อันดับที่ 2 คือ 3,000 – 5,000 บาท จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.90 และอันดับที่ 3 คือ น้อยกว่า 1,000 บาท จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.20

ตารางที่ 4.23 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาในการท่องเที่ยวด้านศาสนาในครั้งนี้นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

ท่านท่องเที่ยวด้านศาสนาในครั้งนี้เป็นระยะเวลานานเท่าใด	จำนวน	ร้อยละ
1. ระยะเวลา 1 - 2 ชั่วโมง	249	62.30
2. ระยะเวลา 3 - 4 ชั่วโมง	106	26.60
3. ระยะเวลา 5 - 6 ชั่วโมง	20	5.10
4. ระยะเวลา 7 - 8 ชั่วโมง	4	1.00
5. ระยะเวลา 9 - 10 ชั่วโมง	3	0.80
6. ระยะเวลา มากกว่า 10 ชั่วโมง ขึ้นไป	18	4.60
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ระยะเวลาการท่องเที่ยวด้านศาสนาในครั้งนี้นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย อันดับที่ 1 คือ ระยะเวลา 1-2 ชั่วโมง จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 62.30 อันดับที่ 2 คือ ระยะเวลา 3-4 ชั่วโมง จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 26.60 และอันดับที่ 3 คือ ระยะเวลา 5-6 ชั่วโมง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.10

ตารางที่ 4.24 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านศาสนาของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

ท่านต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านศาสนาในระดับใด	$\bar{X}$	S.D.
1. เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับปรัชญาและวินัยของศาสนา	3.21	1.42
2. เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม สถาปัตยกรรมภายในวัด เช่น การออกแบบ และตกแต่ง อาคารสิ่งปลูกสร้าง	4.15	0.67
3. ทำบุญตักบาตรอาหารและสิ่งของแด่พระสงฆ์	3.50	1.10
4. เรียนรู้และศึกษากิจประจำวันของพระสงฆ์	2.83	1.40
5. ร่วมกิจกรรมทางศาสนา	4.19	0.82
6. การทำสมาธิ	2.75	1.60

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านศาสนาของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า อันดับที่ 1 คือ ร่วมกิจกรรมทางศาสนา ($\bar{X}$ = 4.19) อันดับที่ 2 คือ เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม สถาปัตยกรรมภายในวัด เช่น การออกแบบ และตกแต่ง อาคารสิ่งปลูกสร้าง ($\bar{X}$ = 4.15) และอันดับที่ 3 คือ ทำบุญตักบาตรอาหารและสิ่งของแด่พระสงฆ์ ($\bar{X}$ = 3.50)

ตารางที่ 4.25 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกหรือปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวด้านศาสนา

ท่านต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกหรือปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวด้านศาสนาในระดับใด	$\bar{X}$	S.D.
1. มีคฤเทศก์ท้องถิ่นที่สามารถอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับวัดหรือศาสนาให้กับนักท่องเที่ยว	4.59	0.62
2. เอกสารสิ่งพิมพ์แสดงรายละเอียดหรือเรื่องราวของวัด เช่น โบรชัวร์แสดงสิ่งสำคัญที่จะต้องดูหรือทำในวัด	4.45	0.65
3. สิ่งแสดง (display) หรือป้าย (signpost) บอกข้อมูลสำคัญ หรือจุดเด่นภายในวัด	4.24	0.68
4. รูปภาพ แผนที่ หรือป้ายแสดงคำอธิบายสิ่งของหรือทิศทาง	4.22	0.79
5. อื่น ๆ	4.00	1.41

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกหรือปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวด้านศาสนาของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า อันดับที่ 1 คือ มีคฤเทศก์ท้องถิ่นที่สามารถอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับวัดหรือศาสนาให้กับนักท่องเที่ยว ($\bar{X}$ = 4.59) อันดับที่ 2 คือ เอกสารสิ่งพิมพ์แสดงรายละเอียดหรือเรื่องราวของวัด เช่น โบรชัวร์แสดง สิ่งสำคัญที่จะต้องดูหรือทำในวัด ($\bar{X}$ = 4.45) และอันดับที่ 3 คือ สิ่งแสดง (display) หรือป้าย (signpost) บอกข้อมูลสำคัญ หรือจุดเด่นภายในวัด ($\bar{X}$ = 4.24)

ตารางที่ 4.26 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาความต้องการร่วมกิจกรรมตามกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านศาสนาที่ต้องการ

หากมีกิจกรรมตามที่ท่านต้องการ ท่านต้องการใช้เวลาท่องเที่ยวนานเท่าใด	จำนวน	ร้อยละ
1. ระยะเวลา 1 - 3 วัน	194	48.50
2. ระยะเวลา 4 - 6 วัน	78	19.50
3. ระยะเวลา 7 - 9 วัน	63	15.75
4. ระยะเวลา 10 - 12 วัน	42	10.50
5. ระยะเวลามากกว่า 12 วัน ขึ้นไป	23	5.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายมีความต้องการร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านศาสนาเป็นอันดับที่ 1 คือ ระยะเวลา 1-3 วัน จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50 อันดับที่ 2 คือ ระยะเวลา 4-6 วัน จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 และอันดับที่ 3 คือ 7-9 วัน จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 15.75

4.2 รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนาในจังหวัดเชียงรายแบบมีส่วนร่วม ที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

ผู้วิจัยแยกรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ออกเป็น 2 ส่วน คือ

- 1) รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรม
- 2) รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนา

4.2.1 รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรม

จากการศึกษาข้อมูลกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมนั้น เพราะต้องการเรียนรู้และมีประสบการณ์ในการผลิตสินค้าหัตถกรรมท้องถิ่น และมีความต้องการร่วมกิจกรรมในขั้นตอนการผลิตสินค้าหัตถกรรม ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลดังกล่าวไปร่วมวางแผนกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของแหล่งท่องเที่ยวและ

พัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านหัตถกรรม ของ 4 กลุ่ม ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรม แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มเครื่องปั้นดินเผาเวียงกาหลง บ้านทุ่งม่าน ตำบลเวียงกาหลง อำเภอเวียงป่าเป้า 2) กลุ่มของเล่นพื้นบ้าน – ไม้ไผ่ บ้านป่าแดด ตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย 3) กลุ่มไม้แกะสลัก บ้านถ้ำผาตอง ตำบลท่าสุด อำเภอเมือง และ 4) กลุ่มผ้าทอเชียงแสน บ้านสบคำ ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน

1) กลุ่มเครื่องปั้นดินเผาเวียงกาหลงบ้านทุ่งม่าน ตำบลเวียงกาหลง อำเภอเวียงป่าเป้า

เครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลง มีลักษณะเด่นไม่เหมือนใคร คือ มีน้ำหนักรเบาละเอียด มีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของเวียงกาหลงมากกว่า 500 ลาย มีประวัติความเป็นมานับพันปี ใช้ดินที่เป็นลาวาภูเขาไฟ วัตถุดิบมาจากธรรมชาติและไม่ใช้สารเคมี

สล่าทัน ธิจิตต์ง ประธานกลุ่มเครื่องเคลือบบ้านทุ่งม่าน ตำบลเวียงกาหลง มีความสนใจและเห็นความสำคัญของร่องรอยอารยธรรมอันเก่าแก่ของชุมชน จึงได้ศึกษาประวัติศาสตร์และเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลง โดยทดลองผลิตเครื่องเคลือบโดยใช้วัตถุดิบที่หาได้ในพื้นที่ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2526 และได้รับการคัดสรรผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 4 ดาว ปัจจุบัน ผลิตภัณฑ์แบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ คือ (1) เครื่องเคลือบจำลองของโบราณ (2) งานร่วมสมัยที่มีการประยุกต์รูปทรงและสี แต่ยังคงเน้นลวดลายโบราณ และ (3) งานปั้นลอยตัวรูปสัตว์ในวรรณคดีต่างๆ

ลวดลายของเครื่องเคลือบเวียงกาหลง

กลุ่มที่ 1 กลุ่มสัตว์มหามงคล ได้แก่ 1) มงคลมหาโชค คือ ลายปลาตะเพียน 2) มงคลมหาอำนาจ คือ ลายกิเลน ม้ามังกร มังกร สิงห์ 3) มงคลวาสนา คือ ลายหงส์ นกยูง ไก่ฟ้า ลายนก และ 4) มงคลอายุ คือ ลายเต่า

กลุ่มที่ 2 กลุ่มพฤษามงคล ได้แก่ 1) ลายก้านขด คือ ความสะอาดกราบรื่น 2) ลายบัวเล็บช้าง คือความมั่นคง 3) ลายผักขี้หูด ลายผักกูด คือ วัฒนธรรมการดำรงชีวิต และ 4) ลายจุตหมึก คือ การเริ่มต้น การออกผล และความรุ่งเรืองสูงสุด

กลุ่มที่ 3 กลุ่มที่มีความหมายตามตำนานท้องถิ่น ได้แก่ 1) ลายกาหลง เป็นลายที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา และ 2) ลายดอกกาหลง เป็นตำนานก่อนที่จะมาเป็นพุทธศาสนา

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านหัตถกรรม ณ กลุ่มเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลง

กิจกรรมที่ 1 การสาธิตการผลิต มีรายละเอียดดังนี้

- 1.1 จัดเตรียมวัตถุดิบ ได้แก่ ดิน สี และน้ำเคลือบ ซึ่งเป็นวัตถุดิบในท้องถิ่น
- 1.2 เตรียมดิน โดยร่อนดินก่อนแล้วนำดินที่ได้มา บด นวด หมัก และนำไปพักไว้
- 1.3 การขึ้นรูปชิ้นงาน มี 2 วิธี (1) การปั้นด้วยมือ ซึ่งต้องใช้ความชำนาญและสมาธิ และ (2) การใช้แม่พิมพ์ เมื่อขึ้นรูปเสร็จแล้วต้องรอเวลาให้ชิ้นงานพักรับน้ำอย่างน้อย 2 - 3 วัน
- 1.4 เผาชิ้นงานครั้งที่ 1 นำชิ้นงานที่ขึ้นรูปและพักรับแล้วไปเผาที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส
- 1.5 เขียนลวดลาย และเคลือบชิ้นงาน นำชิ้นงานไปเขียนลวดลายด้วยเทคนิคการวาดแบบตัวต่อตัวกันเพื่อให้ลายดูพลิ้วไหวอ่อนช้อย จากนั้นนำชิ้นงานไปชุบน้ำเคลือบ และทิ้งไว้จนแห้ง
- 1.6 เผาชิ้นงาน ครั้งที่ 2 นำชิ้นงานที่แห้งแล้วไปเผาครั้งสุดท้ายที่อุณหภูมิ 1,250 องศาเซลเซียส

กิจกรรมที่ 2 การสอนวาดลาย / ลงสี มีรายละเอียดดังนี้

- 2.1 ตรวจสอบชิ้นงานก่อนเขียนลวดลาย ทำโดยการนำฟองน้ำที่เปียกน้ำมาเช็ดชิ้นงานพอหมาดๆ จะทำให้เห็นว่าชิ้นงานมีรอยร้าวหรือไม่ เมื่อตรวจสอบเสร็จแล้วผึ่งลมหรือตากแดดให้ชิ้นงานแห้งสนิท แล้วนำมาเขียนลวดลาย
- 2.2 นำชิ้นงานมาเขียนลวดลาย โดยเริ่มจากเดินเส้นบนชิ้นงานก่อนแล้วนำมาเขียนลวดลายแบบโบราณ หรือลายสมัยใหม่ซึ่งประยุกต์ให้ดูพลิ้วไหว อ่อนช้อย
- 2.3 เขียนเสร็จแล้ว นำไปชุบน้ำเคลือบ นำเข้าเตาเผาเป็นเสร็จ

กิจกรรมที่ 3 การขึ้นรูปปั้น

กิจกรรมที่ 4 เดินชมเตาโบราณ

กิจกรรมที่ 5 เดินชมแหล่งดินเหนียวคุณภาพดี

กิจกรรมที่ 6 นมัสการพระเจ้าทองทิพย์ วัดศรีบุญโยง (ทุ่งม่าน)

กิจกรรมที่ 7 ชมพิพิธภัณฑ์เวียงกาหลง

กิจกรรมที่ 8 ชมบ้านศิลปิน นางสาวนิตยา ตามวงศ์ / นายสมพล ยารังสี

2) กลุ่มของเล่นพื้นบ้าน – ไม้ไผ่ บ้านป่าแดด ตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย

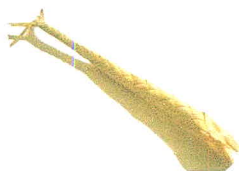

ปี พ.ศ. 2542 ถือเป็นปีแห่งการเริ่มต้นของพิพิธภัณฑ์เล่นได้ เนื่องจากได้รับเงินพระราชทานเป็นขวัญถุงจากสมเด็จพระราชินีฯ และบรรจบกับองค์การสหประชาชาติที่ประกาศให้ปีนี้เป็นปีผู้สูงอายุสากล ทำให้การผลิตของเล่นออกสู่สายตาของสังคมมีมากขึ้น จนเกิดเป็นกระแสในขณะนั้น และในปีถัดมาทาง "มูลนิธิโอโซ่กา" มอบรางวัลผู้ประกอบการทางสังคมและสนับสนุนการทำงานจนพัฒนาสู่การสร้างควมยั่งยืนในระยะยาว บ้านป่าแดดจึงกลายเป็นศูนย์การศึกษาพัฒนาตลาดทางเลือกชุมชนที่บริหารโดยคนในชุมชนและรวมตัวกันในรูปแบบของสมาชิก ดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 จนถึงปัจจุบัน

พิพิธภัณฑ์เล่นได้ ตั้งอยู่ที่บ้านป่าแดด อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย โดยกลุ่มคนอนุรักษ์ของเล่นพื้นบ้านซึ่งใช้ชื่อกลุ่มว่า “กลุ่มคนเฒ่าคนแก่” ได้อนุรักษ์ของเล่นพื้นบ้านด้วยการผลิตออกจำหน่าย สาธิต และเผยแพร่กรรมวิธีการทำของเล่นให้คงอยู่ต่อไป โดยของเล่นแต่ละชิ้น ล้วนแล้วแต่ทำมาจากวัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น อาทิ ไม้ไผ่ ดอก ใบไม้ สะบ้า เม็ดมะกล่ำ เป็นต้น ซึ่งของเล่นแต่ละชิ้นก็มีวิธีการที่แตกต่างกันไป

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านหัตถกรรม ณ กลุ่มของเล่นพื้นบ้าน บ้านป่าแดด

รูปแบบกิจกรรมประกอบด้วยการร่วมประดิษฐ์ของเล่น 1 ชนิด คือ การสานงูตุต และการร่วมเล่นของเล่นพื้นบ้าน 13 ชนิด

กิจกรรมที่ 1 การร่วมประดิษฐ์ของเล่น คือ การสานงูตุต

อุปกรณ์ที่ใช้ คือ ดอก 4 เส้น โดยทำจากไม้ข้าวหลาม หรือ ไม้ไผ่ชนิดสำหรับทำข้าวหลาม จากนั้นนำดอกที่ได้มาแช่น้ำ เพื่อให้อ่อนตัวลง

วิธีทำ

1.1 ทำปากงู ที่ละข้าง โดยเส้นที่ 1 พับเป็นรูปตัววี และสอดเส้นที่สองในแนวนอน วางสลับด้านใด โดยดอกเส้นหนึ่งอยู่ด้านบน ดอกอีกเส้นหนึ่งอยู่ด้านล่าง แต่ให้เหลือพื้นที่จากข้อพับตัววีขึ้นมา สานพับสลับไปมาและสลับขึ้นลงตามรอยดอกพอประมาณสองเซนติเมตร เมื่อทำเสร็จแล้ว พักทิ้งไว้ และทำปากงูอีกข้างหนึ่ง

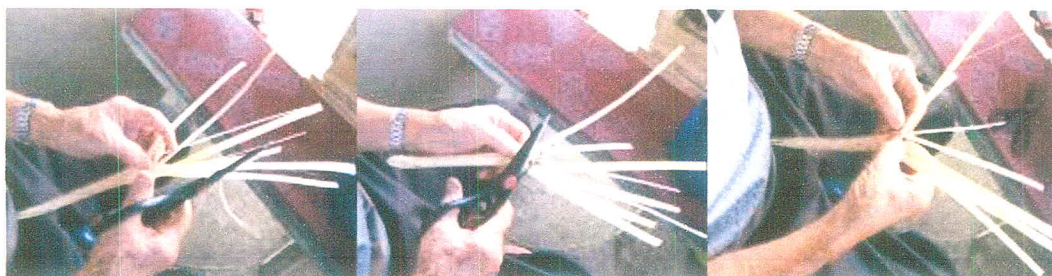

1.2 เมื่อสานปากงูได้สองข้างแล้ว จากนั้นนำปากงูทั้งสองมาประกบกัน สานดอกสลับไปมาบน ล่าง สานต่อไปเรื่อย ๆ จนได้ความยาวที่เหมาะสม

1.3 เมื่อได้ความยาวในระยะที่เหมาะสมหรือความยาวที่ต้องการแล้ว ส่วนต่อไป คือ การทำหางงู ซึ่งต้องใช้กรรไกร เล็มตอกให้เล็กลง และสานต่อไปอีก เพื่อให้ตัวงูหดเล็กลง จากนั้นจึง เก็บส่วนหาง โดยพับสอดลงมาด้านล่างตามลายสาน 2 เส้น จากนั้นเส้นที่เหลือปล่อยข้างทิ้งไว้ ตัดเป็น หาง ข้างละ 3 เส้น และตัดตกแต่งให้สวยงาม และดึง จัดตกแต่ง ขยับเส้นตอกให้สวยงาม เข้ารูป

กิจกรรมที่ 2 การเล่นของเล่นพื้นบ้าน 13 ชนิด ดังนี้คือ

2.1 ปี่เสียงนก วิธีเล่น คือ มือด้านหนึ่งจับไม้รวก อีกมือหนึ่งจับก้านไม้ไผ่ และใช้ปากเป่าไม้รวก ส่วนมือที่จับก้านไม้ไผ่ ขยับดึงเข้าดึงออกจะได้ระดับเสียงที่แตกต่างกัน

2.2 กำหมื่น วิธีเล่น คือ ใช้มือกำกระบอกไว้ให้แน่น จับไม้ไผ่ท่อนเล็กๆ แล้วดึงเชือกแกนใบพัดก็จะหมื่น แล้วก็หมื่นกลับไป – มาตามจังหวะที่เราดึงและผ่อนเชือก

2.3 ลูกช้างไว้ วิธีเล่น คือ พั่นเชือกหมื่นวนตามเข็มนาฬิกาที่แกนลูกช้างให้เชือกเรียงซ้อนกันเป็นระเบียบ เหลือปลายเชือกไว้ประมาณ 1 คืบ สอดปลายเชือกเข้าไปในรูไม้ที่ใช้เหวี่ยงลูกช้าง จับลูกช้างและไม้ มือข้างหนึ่งดึงเชือกอีกข้างหนึ่งดันไม้ออกไปพร้อมๆ กันให้แรงและเร็ว ลูกช้างก็จะตกลงพื้นและหมื่น เสียงดัง โว้..โว้..โว้.. ถ้าลูกช้างหมื่น แต่ไม่มีเสียงแสดงว่ายังเหวี่ยงลูกช้างไม่แรงพอ

2.4 ลูกช้างสะบ้า วิธีเล่น คือ ใช้สองมือประกบกันที่แกนไม้ แล้วปั่นไปทางไหนก็ได้ จะเล่นแข่งกันว่าลูกช้างของใครหมื่นได้นานกว่ากันหรือจะปั่นชนกันก็ได้

2.5 ก๊อปแก๊ป วิธีเล่น คือ วางกะลาทั้ง 2 ซีก คว่ำลงกับพื้นใช้เท้าเหยียบกะลาทั้งสองข้าง ให้เชือกที่มัดอยู่ระหว่างง่ามหัวแม่เท้ากับนิ้วชี้ ในลักษณะคืบเชือก สองมือจับเชือกไว้ให้อยู่ในระดับเอวถึงอก เวลาเดินบนกะลาจะต้องยกมือไปพร้อมกับขาข้างที่ก้าวด้วย และต้องคอยจับเชือกให้ตึงตลอดเวลา มีเชื่อนั้นจะทำให้ลื่นง่าย

2.6 โก่งแก่ง วิธีเล่น คือ ใช้เท้าเหยียบให้ขึ้นไปยืนทรงตัวอยู่บนโก่งแก่งให้ได้ก่อน แล้วค่อยเดิน โดยใช้มือถือก้านด้านบนช่วยบังคับหรือทรงตัว หากมีความชำนาญก็สามารถเหยียบเจ้าโก่งแก่งวิ่งได้สบายมาก

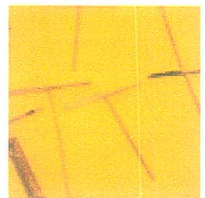
2.7 เต่ากะลา หรือ สัตว์กะลา วิธีเล่น คือ เพียงตั้งเชือกบนกะลาและปล่อยเจ้าสัตว์น้อยก็จะกระดืบ... กระดืบ ไปข้างหน้า ตามระยะความยาวของเส้นเชือกที่มีวนตามแกนที่อยู่ด้านล่าง

2.8 พญาลิ้มแลง วิธีเล่น คือ ให้เอาเชือกออกมาจากไม้ไผ่ให้ได้ (โดยที่ห้ามถอดจุกไม้ที่หัวและท้าย) และเมื่อทำได้แล้วก็ให้หาวิธีใส่เชือกกลับไปในไม้ โดยการทำย้อนขึ้นตอนกลับไปเหมือนเดิม

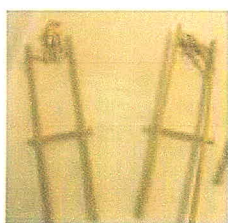
2.9 พญาลิ้มมาย วิธีเล่น คือ ให้เลื่อนลูกไม้ที่มีอยู่ฝั่งละหนึ่งลูกไปอยู่คู่กัน โดยที่จะย้ายจากซ้ายไปขวา หรือ จากขวาไปซ้ายก็ได้ และเมื่อทำได้แล้ว ก็ใช้วิธีการเดิม ย้อนวิธีข้ามมาอีกครั้ง

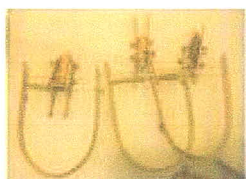
2.10 จานบิน วิธีเล่น คือ ใช้สองมือประสานที่แกนใบพัด แล้วป้อนไปข้างหน้า จานบินก็จะหมุนลอยขึ้นฟ้า หรือจะป้อนไปทางข้าง ทแยงขึ้น ทแยงลง ได้หลายทิศทาง

2.11 กำหมุนบิน วิธีเล่น คือ เอาเชือกพันรอบแกนใบพัดแล้วใส่ลงในกระบอกไม้ไผ่ จากนั้นใช้มือหนึ่งจับกระบอกไม้ไผ่ อีกข้างหนึ่งดึงเชือกอย่างรวดเร็ว ใบพัดก็จะทะยานขึ้นฟ้า

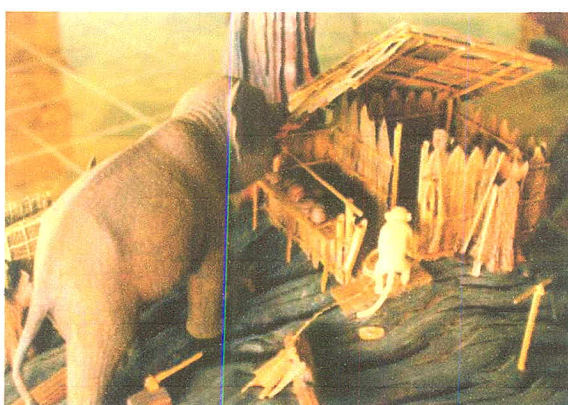

2.12 บาร์สูง วิธีเล่น คือ ใช้สองมือจับที่ขาบาร์ด้านล่าง บีบเข้า – ออกเบาๆ คนก็จะตีสั่งการกระโดดไปมา

2.13 อมรเทพ วิธีเล่น คือ บีบแกนไม้โค้งรูปตัว U เข้าหากันเบาๆ แล้วปล่อยออกก็จะทำให้ตัวคนตีสั่งการกระโดดขึ้นลง

3) กลุ่มไม้แกะสลัก บ้านถ้ำผาตอง ตำบลท่าสุต อำเภอเมือง

“สล่า” เป็นภาษาล้านนา หรือคำเมือง หมายถึง ผู้ที่มีภูมิความรู้ และเชี่ยวชาญทักษะงานช่างเฉพาะด้าน สลาคำจันทร์ ยาโน แห่งบ้านถ้ำผาตอง ผู้สืบสานตำนานกระบวยวิถีชีวิตของพ่ออุ้ยแสง ลือสุวรรณ ซึ่งเป็นคุณตา ได้พัฒนางานแกะสลักด้ามกระบวยให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ในนาม “กระบวยวิถีชีวิตชาวล้านนา” จนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักไปทั่วประเทศและต่างประเทศและได้รับรางวัลต่างๆ มากมาย โดยได้รับปริญญากิตติมศักดิ์ สาขาศิลปศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เป็นครูภูมิปัญญาไทย ได้ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับไม้แกะสลักไปยังเยาวชน และปัจจุบันกระบวยวิถีชีวิตยังได้เป็นสัญลักษณ์ของบ่อน้ำพุร้อนตำบลป่าตึงอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ (1) กระบวยวิถีชีวิตชาวล้านนา เป็นกระบวยที่แกะสลักเกี่ยวกับวิถีชีวิตในล้านนา และสามารถขยับเคลื่อนไหวได้ตลอดเวลา (2) งานแกะสลักวิถีชีวิตชาวล้านนา (3) สัตว์ 12

ราศี (4) ช้าง (5) สัตว์ในวิถีชีวิตพื้นบ้าน (6) แมลง (7) โอบายไม้แกะสลักมีเสียงเลียนแบบธรรมชาติ (8) งานแกะสลักพืชผักผลไม้ และ (9) ชุดของเล่นเด็ก

ขั้นตอนของงานแกะสลักไม้วิถีชีวิตล้านนา 10 ขั้นตอน มีรายละเอียด ดังนี้

- 1) จัดหาองค์ประกอบวัตถุดิบที่จะใช้แกะสลัก
- 2) จัดเตรียมอุปกรณ์ในการแกะสลักไม้
- 3) สร้างแบบร่างงานแกะสลักลงบนกระดาษ
- 4) วาดแบบลงบนไม้ ให้เห็นภาพร่างของงานทั้งหมด
- 5) ตัดและฉลุส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องออก
- 6) ลงรายละเอียดชิ้นงานให้เป็นรูปทรง
- 7) สร้างองค์ประกอบชิ้นส่วนงานแกะสลัก
- 8) ประกอบชิ้นส่วนงานแกะสลักเข้าเป็นชิ้นงานสมบูรณ์แบบ
- 9) เก็บรายละเอียด ตกแต่ง ให้งานออกมาดีที่สุด เพื่อให้งานสมบูรณ์แบบ ประณีต
- 10) ตรวจสอบงาน แก้ไขปรับปรุง

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านหัตถกรรม ณ กลุ่มไม้แกะสลัก บ้านถ้ำผาตอง

กิจกรรมที่ 1 การร่างแบบ/ฉลุลายตามแบบ

1.1 ให้นักท่องเที่ยวร่างแบบผลิตภัณฑ์ที่ต้องการ

1.2 ประดาษร่างแบบลงบนไม้ แล้วให้ลองฉลุตามแบบ (ใช้ไม้ซ้อ) ผลิตภัณฑ์การแกะสลัก ได้แก่ สัตว์ 12 ราศี / การแกะสลักช้าง / สัตว์ในวิถีชีวิต/แมลง / แกะสลักพืชผลไม้

กิจกรรมที่ 2 การประกอบชิ้นงานง่าย ๆ ได้แก่ “ลิงปิ่นเส้า” / นกหัวขวานจิกไม้ / กระบวยวิถีชีวิต วิถีวัฒนธรรมพื้นบ้านล้านนา / ทำโอบาย

โดยก่อนทำกิจกรรมนักท่องเที่ยวควรทราบข้อมูลต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ต้องมีการให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะของเรื่องราวที่จะนำมาแกะสลัก เช่น ลักษณะของสัตว์ พืช พิธีกรรม คน ของใช้ เป็นต้น

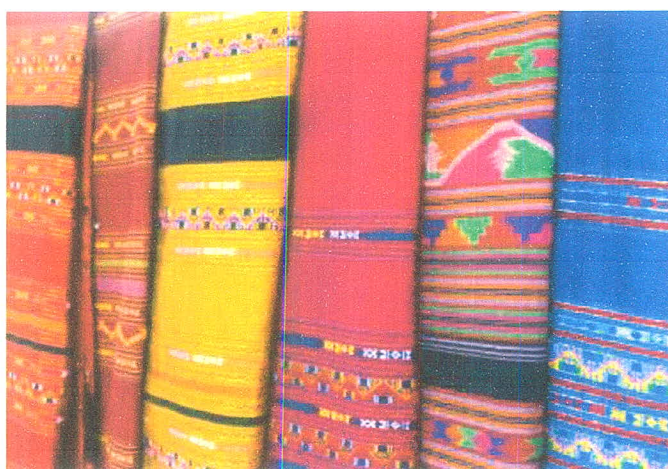
2.2 สร้างความเข้าใจถึงที่มาของงานแกะสลักที่เป็นรากเหง้าของภูมิปัญญาชุมชน

2.3 สร้างความเข้าใจในการปรัชญาและหลักการทำงานการแกะสลักไม้ การผลิตงาน การปฏิบัติตน วิธีการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ

2.4 สร้างความเข้าใจอุปกรณ์ วิธีการใช้อุปกรณ์ การตัดไม้ การขึ้นรูป การปาดไม้ การเจาะไม้ การฉลุไม้ การตกแต่ง การแกะสลัก การเก็บงาน การตกแต่ง การลงสี การสร้างต้นแบบ

2.5 สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการแกะสลัก การออกแบบงาน การเขียนแบบงาน การขึ้นรูปทรง วิธีการปากโดยใช้นิ้วมือบังคับ การลงรายละเอียดรูปทรง การใส่กลไกและเทคโนโลยีเพื่อให้งานเคลื่อนไหวการตกแต่งรายละเอียด

4) กลุ่มผ้าทอเชียงแสน บ้านสบคำ ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน

กลุ่มผ้าทอเชียงแสนได้จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2531 โดยพระครูไพศาล พัฒนารัตน์ เจ้าอาวาสวัดพระธาตุผาเงา ให้การสนับสนุนในการค้นคว้าหาลายผ้าโบราณดั้งเดิม จึงได้จัดตั้งศูนย์ผ้าทอขึ้นในบริเวณวัดและเป็นศูนย์รวมในการจำหน่ายและผลิต ทางกลุ่มได้ออกแบบลายใหม่ขึ้น คือ “ลายอนุรักษ์ผ้าทอพื้นเมืองเชียงแสน” มีอยู่ด้วยกันทั้งหมด 5 ลาย คือ ลายพันเสา ลายกาแล ลายเสือ ย่อย ลายมะลิ และลายไขปลา จากนั้นก็ได้ก่อตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์และได้กลายเป็นกลุ่ม OTOP จนถึงปัจจุบัน

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านหัตถกรรม ณ กลุ่มผ้าทอเชียงแสน บ้านสบคำ

กิจกรรมที่ 1 การกรอผ้า การกรอผ้า เป็นการนำด้ายมากรอลงหลอดด้าย ซึ่ง 1 ใจจะสามารถกรอได้ถึง 6 หลอด เพื่อจะนำมาใส่ลงในกระสวยทอผ้า

วิธีการทำ นำด้าย 1 ใจ มาแกะแล้วใส่เข้าไปที่ กวกรอผ้า (ล่อกลม ๆ สำหรับใส่ด้าย) จากนั้นหาเส้นเริ่มต้นของด้าย แล้วมาพันที่หลอดกรอผ้า นำหลอดกรอผ้าไปใส่ที่จุดกรอผ้า แล้วหมุนแกนล่อกรอผ้าไปด้านขวา และค่อยขยับเส้นด้ายขึ้น – ลง เรื่อย ๆ จนเต็มหลอด ซึ่งด้าย 1 ใจ จะสามารถกรอได้ 6 หลอด

กิจกรรมที่ 2 การทอผ้า (ทอธรรมดา) เป็นการทอผ้าสีพื้น ๆ ไม่มีลวดลาย สำหรับนักท่องเที่ยว โดยนั่งท่องเที่ยวจะต้องขึ้นไปนั่งส่วนบริเวณตั่งนั่ง แล้วใช้เท้าเหยียบไม้ด้านล่าง สลับซ้าย

ขวา และกระทบบิหม หรือพันหวี (กระทบบ คือ การนำพืชมมากระทบบกับเส้นด้ายที่พุ่งมาจากกระสวย จากซ้ายไปขวาหรือจากขวาไปซ้าย ให้ด้ายชิดกัน)

วิธีการทำ นั่งตรงส่วนม้านั่งของกืทอผ้า จากนั้นพุ่งกระสวยจากทางขวา มาทางซ้าย พุ่งเสร็จ เหยียบไม้ด้านล่าง ด้านขวา กระทบบ แล้วพุ่งกระสวยจากซ้ายมาขวา พุ่งเสร็จ เหยียบไม้ด้านล่าง ด้านซ้าย กระทบบ ทำสลับแบบนี้ไปเรื่อย ๆ

กิจกรรมที่ 3 การทอพรหมเช็ดเท้า หรือ ผ้าเช็ดเท้า วิธีการจะเป็นการนำผ้า 2 ชนิด คือ ผ้าหนาหรือผ้าแข็ง สำหรับใส่เก็บบริม หรือขอบผ้า ส่วนผ้าบาง ผ้ายืด จะใส่ด้านในของพรหมเช็ดเท้า หรือผ้าเช็ดเท้า

วิธีการทำ หัวและท้ายของผ้าเช็ดเท้า จะต้องใส่ผ้าเก็บบริม โดยปักไว้ตรงปลายไม้ที่เรียกว่า ไม้สอดดาผ้า ซึ่งมีเข็มเป็นตัวยึด สอดสลับเข้าไปในเส้นด้าย ผ้าที่ใส่เข้าไปแต่ละเส้น จะต้องสลับพันปลายเชือก เช่น เส้นที่ 1 ใส่ธรรมดา เส้นที่สอง พันเก็บปลายผ้า สลับกันหัวและท้าย เมื่อสอดผ้าใส่เข้าไปแต่ละครั้ง จะต้องกระทบบทุกทอผ้า เพื่อให้ผ้าเช็ดเท้ามีความแน่น เมื่อได้ความกว้างของผ้า เช็ดเท้าที่ต้องการ จึงจะนำมามัดปลายในภายหลัง

4.2.2 รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนา

จากการศึกษาข้อมูลกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ พบว่า เหตุผลที่นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนา เพราะต้องการเรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม สถาปัตยกรรม ภายในวัด เช่น การออกแบบและตกแต่ง อาคารสิ่งปลูกสร้าง และมีความต้องการร่วมกิจกรรมทางศาสนา ผู้วิจัยจึงได้คิดรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านศาสนา ทั้ง 9 วัด ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนา แบ่งออกเป็น 9 วัด คือ 1) วัดพระธาตุดอยจอมทอง 2) วัดจำเมือง 3) วัดพระแก้ว (พระอารามหลวง) 4) วัดมุงเมือง 5) วัดมิ่งเมือง 6) วัดศรีเกิด 7) วัดศรีบุญเรือง 8) วัดกลางเวียง และ 9) วัดพระสิงห์ (พระอารามหลวง)

1) วัดพระธาตุดอยจอมทอง

วัดพระธาตุดอยจอมทอง ตั้งอยู่ที่ ถนนอาจอนวย ตำบลเวียง อำเภอเมือง เชียงราย จังหวัดเชียงราย และเป็นปูชนียสถานแห่งหนึ่งใน “พระธาตุเก้าจอม” ของสถานที่อันเป็นมงคลนามของจังหวัดเชียงราย ส่วนการสร้างสถูป ตามตำนานในพงศาวดารโยนกกล่าวว่า สร้างขึ้นในสมัยพญาเรือนแก้ว ผู้ครองเมืองไชยนาทรายณ์ ในปี พ.ศ. 1483 โดยในการสร้างวัดครั้งนั้น ได้มีการสร้างเจดีย์ประธานเพื่อเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่พระมหาเถระชาวลัγκα ได้นำพระบรมสารีริกธาตุ 3 ขนาดรวม 16 องค์ ถวายแก่พญาพังคราช เจ้าเมือง

โยนกนาคนพันธุ์ ซึ่งพระองค์ได้โปรดให้แบ่งพระบรมสารีริกธาตุออกเป็น 3 ส่วน และนำไปประดิษฐาน ณ พระบรมธาตุเจดีย์สำคัญของเชียงรายในปัจจุบัน ได้แก่ พระมหาชินธาตุเจ้าดอยตุง พระธาตุจอมกิตติ และพระธาตุดอยจอมทอง

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านศาสนา ณ วัดพระธาตุดอยจอมทอง
กิจกรรมที่ 1 ชมความสวยงามของพระธาตุดอยจอมทอง

รูปแบบของพระธาตุดอยจอมทอง เป็นเจดีย์ทรงระฆังแบบล้านนา ที่มีฐานบัวลูกแก้ว ออกไก่ยกสูง และฐานบัวคว่ำ-บัวหงายรองรับองค์ระฆังอยู่ในผังแปดเหลี่ยม องค์ระฆังมีขนาดเล็ก ซึ่งเป็นรูปแบบที่นิยมสร้างกันมากในยุคทองของล้านนา ช่วงพุทธศตวรรษที่ 21 เช่น พระธาตุดอยสุเทพ เป็นต้น องค์เจดีย์หุ้มด้วยทองจังโก ทำให้เกิดความสวยงามและยังสามารถป้องกันการเกิดตะไคร่น้ำบนองค์เจดีย์ได้อีกด้วย

กิจกรรมที่ 2 ชมความสวยงามของวิหาร และพระประธานภายในวิหาร

วิหาร มีลักษณะเป็นการผสมผสานกันระหว่างศิลปะล้านนาและรัตนโกสินทร์ โดยโครงสร้างคล้ายกับอาคารล้านนา แต่ที่แตกต่างออกไปคือ การทำป้านลมเป็นเส้นตรง ต่างจากป้านลมล้านนาที่โค้งอ่อนเน้นระนาบเอนของตับหลังคา ความงามของอาคารอยู่ที่ความเรียบง่ายได้สัดส่วน และการประดับตกแต่งด้วยเครื่องมือ สลักลงรักปิดทอง ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปสำริดปางมารวิชัยภายในประดิษฐานพระพุทธรูปสำริดปางมารวิชัย และตกแต่งภายในด้วยจิตรกรรมฝาผนัง

กิจกรรมที่ 3 เยี่ยมชม หรือ สักการบูชาเสาศีรษะดือเมืองเชียงราย

เสาศีรษะดือเมือง 108 หลัก ตั้งอยู่บนรูปแบบสมมุติของจักรวาลอันเป็นคติที่มีมาแต่โบราณ ด้านหน้าหันไปทางทิศตะวันออก ลานรอบนอกหมายถึงแผ่นดิน ล้อมรอบด้วยคูน้ำอันเปรียบได้กับน้ำ ในขอบจักรวาล รอบในยกขึ้นเป็นหกชั้นหมายถึงสวรรค์ทั้ง 6 ของกามภูมิ แล้วยกขึ้นอีก 3 ชั้นซึ่งหมายถึงรูปภูมิ อรูปภูมิ และชั้นบนสุดเปรียบได้กับนิพพาน ชาวเชียงรายได้ร่วมใจกันสร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสมหามงคลพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาครบห้ารอบ เมื่อ ปี พ.ศ. 2530 และเป็นการรำลึกถึงพญามังราย ผู้สร้างเมืองเชียงราย เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองเมืองเชียงรายครบ 725 ปี โดยนายอร่าม เอี่ยมอรุณ ผู้ว่าราชการจังหวัดในขณะนั้นได้เป็นแม่ข่ายร่วมกับหน่วยงานราชการ

กิจกรรมที่ 4 ชมศาลเจ้าพ่อ เจ้าแม่ดอยทอง

บริเวณเชิงบันไดลงทางด้านทิศตะวันตกของวัดยังมีศาลเจ้าจีน คือ ศาลเจ้าพ่อดอยทอง ซึ่งเป็นสถานที่ที่พี่น้องชาวไทยเชื้อสายจีนนิยมมาประกอบพิธีกรรมสำคัญเป็นประจำ

2) วัดจำเมือง

วัดดอยจำเมือง ตั้งอยู่บนถนนอาจอำนวย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เป็นวัดเก่าแก่ที่มีความสำคัญ เพราะเป็นที่ตั้ง กู่พญามังราย วัดนี้สร้างขึ้นสมัยใดไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด สันนิษฐานว่าคงจะเป็นปูชนียสถานอย่างใดอย่างหนึ่งมาก่อน แต่เดิมวัดจำเมืองมีเพียงสถูป (กู๋) บรรจุพระอัฐิของพญามังราย สร้างโดยพญาไชยสงคราม โอรสพญามังราย ใน ปี พ.ศ. 1860 หลังจากพญามังรายสวรรคตที่เมืองเชียงใหม่ พระองค์ได้ขึ้นครองราชย์สืบต่อมา เมื่อได้ถวายพระเพลิงพระศพพญามังรายแล้ว จึงกลับมาครองเมืองเชียงรายตามเดิม รวมทั้งอัญเชิญพระอัฐิของพญา มังรายมาประดิษฐาน ณ ดอยแห่งนี้

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านศาสนา ณ วัดดอยจำเมือง

กิจกรรมที่ 1 ชมและถ่ายภาพสถูปหรือกู่พญามังราย (ที่บรรจุอัฐิของพญามังราย)

พญามังรายมหาราช ด้วยพระราชกรณียกิจที่ทรงประกอบนานัปการ ด้วยพระอัจฉริยะและด้วยพระมหากรุณาธิคุณ ที่มีต่ออาณาประชาราษฎร์ตลอดพระชนม์ชีพ จึงได้รับเทิดพระนามให้ทรงเป็นมหาราชอีกพระองค์หนึ่ง ที่คนทั่วไปรู้จักในพระนามพ่อขุนเม็งรายมหาราช มหาราชแห่งแคว้นล้านนา ผู้สร้างเมืองเชียงราย

ตามประวัติวัดได้กล่าวไว้ว่ากุฎีพญามังราย สร้างโดยพญาไชยสงคราม ใน ปี พ.ศ. 1860 (พุทธศตวรรษที่ 19) แต่จากรูปแบบในปัจจุบันนั้นเป็นเจดีย์ทรงปราสาทยอดเดียวแบบล้านนา มีจระนำซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูปทั้ง 4 ด้าน ซึ่งนิยมสร้างในช่วงยุคทองของล้านนา อยุธยาพุทธศตวรรษที่ 21 แล้ว พิจารณาได้จากการทำฐานรองรับองค์ระฆัง 3 ชั้น รวมทั้งฐานและองค์ระฆังยังอยู่ในผังแปดเหลี่ยม ซึ่งเป็นระเบียบของเจดีย์ในช่วงหลัง ตัวอย่างเจดีย์ลักษณะเดียวกันนี้ได้แก่ เจดีย์วัดปู่เปี้ย เวียงกุมกาม จังหวัดเชียงใหม่

กิจกรรมที่ 2 ชมความสวยงามของวิหารวัดจำเมือง

ความงามของอาคารอยู่ที่ความเรียบง่ายได้สัดส่วน เป็นศิลปะล้านนาประยุกต์ กล่าวคือ เป็นอาคารสูงแบบที่นิยมสร้างในภาคกลางต่างจากศิลปะล้านนาแบบดั้งเดิมที่นิยมสร้างวิหาร

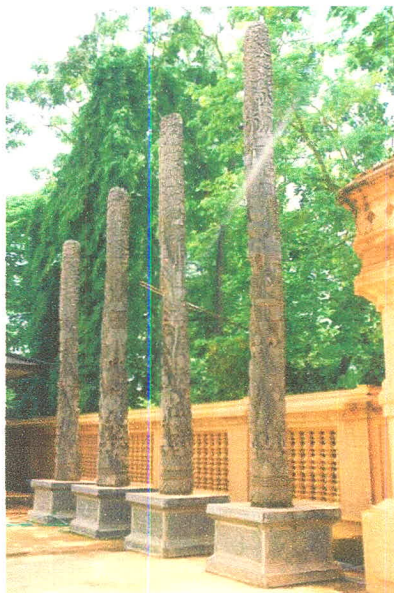
แบบเตี้ยๆ แต่ยังคงประดับตกแต่งแบบล้านนา เพิ่มความโดดเด่นแก่นันไดทางเข้าด้วยรูปพญานาคที่
 ราวบันไดซึ่งเป็นพญานาคที่ถูกคายออกมาจากปากมังกร แบบที่นิยมในล้านนา และการประดับ
 ตกแต่งด้วยเครื่องไม้สลักลงรักปิดทอง ได้แก่ โถงคิ้ว หรือรวงผึ้ง ที่เป็นแผงประดับด้านหน้าระหว่าง
 เสา มีค้ำยันหรือหูช้างรูปสามเหลี่ยม ฉลุเป็นลวดลายรูปต่างๆ มีอยู่มากมายหลายแบบ เช่น รูป
 พญานาค มังกร ประกอบด้วยลายดอกไม้ใบไม้ฉลุโปร่ง ลวดลายประกอบเหล่านี้มีส่วนสืบทอดมาจาก
 ศิลปะจีน สำหรับรูปพญานาคเรียกว่า “นาคคะตัน” คงมาจากคำว่า “นาคทัศน์”

กิจกรรมที่ 3 ชมความงดงามของพระประธานในวิหารวัดจำเมือง

พ.ศ. 2030 พระยาศรีรัษฎาเงินกอง ได้มาบูรณะและสร้างวัดขึ้น ให้ชื่อว่า "วัดจำ
 เมือง" และใน พ.ศ. 2220 ได้มีการบูรณะเพิ่มเติมมีการสร้างวิหารและเสนาสนะในวัด โดยเจ้าฟ้ายอด
 จำเมืองโอรสเจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ สำหรับโบสถ์และวิหารบนดอยจำเมืองของเดิมได้พังลงหมดแล้ว
 คงอยู่เฉพาะพระพุทธรูป 2 องค์ องค์ใหญ่ก่ออิฐถือปูน องค์กลางสร้างด้วยทองเหลือง เรียกว่า “พระ
 เจ้าล้านทอง” เดิมประดิษฐานอยู่ที่วัดพระเจ้าล้านทอง อำเภอเชียงใหม่ ต่อมาจึงได้มาประดิษฐาน ณ
 วัดจำเมือง ปัจจุบันย้ายไปประดิษฐานที่วิหารวัดพระแก้ว เชียงราย สิ่งที่สำคัญของวัดที่ได้รับการขึ้น
 ทะเบียน ได้แก่ พระพุทธรูป 2 องค์ และเจดีย์ 1 องค์

กิจกรรมที่ 4 ชมเสาไม้แกะสลัก แสดงภาพ เรื่องราว ประวัติการสร้างเมืองเชียงราย

เมื่อราวปี พ.ศ. 2549 เดิมตั้งใจจะนำไปตั้งไว้บริเวณลานอนุสาวรีย์พ่อขุนเม็งราย แต่สถานที่ไม่เอื้ออำนวย จึงนำมาไว้ที่วัดดอยงำเมือง มีทั้งหมด 8 เสา เป็นการแกะสลักแบบนูนต่ำ ซึ่งเสาแต่ละต้นจะมีคำอธิบายเรื่องราวของภาพบนไม้ เป็นประวัติของพญามังรายห้วงเวลาใด เกิดจากผลงานของบรรดาศิลปิน สล่าในจังหวัดเชียงราย (นำโดยอาจารย์ยุทธนา ร้านเมืองมา) ได้รับทุนสนับสนุนจากเทศบาลนครเชียงราย (นายวันชัย จงสุทธนามณี)

3) วัดพระแก้ว (พระอารามหลวง)

วัดพระแก้ว ตั้งอยู่ที่ ถ.ไตรรัตน์ ต.เวียง อ.เมืองเชียงราย เดิมชื่อว่าวัดป่าเยี้ยะ หรือป่าญะ เนื่องจากภายในบริเวณวัดมีไม้เี้ยะ ซึ่งเป็นไม้ไผ่พันธุ์พื้นเมืองชนิดหนึ่ง คล้ายไผ่สีสุก ไม่มีหนามขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก (ชาวบ้านนิยมนำไปทำหน้าไม้หรือขานู) ตามประวัติกล่าวว่า ท้าวมหาพรหมผู้ครองเมืองเชียงราย ได้อัญเชิญพระแก้วมรกตมาจากเมืองกำแพงเพชร ในช่วงเวลานั้นสถานการณ์บ้านเมืองไม่สู้ดีนัก จึงได้พอกปูนทับองค์พระแก้วมรกต แล้วนำไปบรรจุไว้ในเจดีย์วัดป่าเยี้ยะ จนกระทั่ง พ.ศ. 1977 ได้เกิดฟ้าผ่าที่องค์เจดีย์ พบพระพุทธรูปลงรักปิดทององค์หนึ่งตกลงมาจากเจดีย์ ต่อมาปูนบริเวณพระนาสิกกะเทาะออกจึงเห็นเป็นสีเขียว เจ้าอาวาสได้กะเทาะปูนออกจึงปรากฏเป็นแก้วสีเขียวทั้งองค์ เมื่อพระเจ้าสามฝั่งแกน กษัตริย์ล้านนาในขณะนั้นทรงทราบข่าว จึงได้อัญเชิญพระแก้วมรกตไปเมืองเชียงใหม่ รวมระยะเวลาที่พระแก้วมรกตประดิษฐานอยู่ที่เชียงรายเป็นเวลา 45 ปี วัดป่าเยี้ยะ ที่ประดิษฐานพระแก้วมรกตจึงถูกเรียกต่อๆ กันมาว่า วัดพระแก้ว

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านศาสนา ณ วัดพระแก้ว
กิจกรรมที่ 1 ถ่ายภาพกับป้ายวัด 6 ภาษารองรับประชาคมอาเซียน ณ ด้านหน้าวัด

ป้ายวัดพระแก้ว 6 ภาษา จัดทำขึ้นใหม่เมื่อเดือนสิงหาคม 2555 เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนและนักท่องเที่ยวต่างชาติ ประกอบไปด้วย ภาษาล้านนา ภาษาลาว ภาษาพม่า ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาอาหรับ (ซึ่งพระธรรมราชานุวัตร ได้มีนโยบายให้วัดในเวียงเชียงรายจัดทำป้ายภาษาต่างๆ เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน)

กิจกรรมที่ 2 ฟังการบรรยายสรุปเกี่ยวกับประวัติและความเป็นมาของวัดและสิ่งที่สำคัญภายในวัด

ทางวัดจะจัดเจ้าหน้าที่บรรยายสรุปให้กับนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับประวัติและความเป็นมาของวัดและสิ่งที่สำคัญภายในวัด ณ ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว อาคารด้านหลัง โดยถ้าเป็นกรุป

ใหญ่และประสานมาล่องหน้าจะมีที่มียาการที่สามารถพูดภาษาต่างประเทศได้ทั้งภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส และภาษาจีน

กิจกรรมที่ 3 ชมความงดงามของพระเจ้าล้านทอง (พระประธาน) ที่ศักดิ์สิทธิ์ และ ภาพจิตรกรรมที่สวยงามในพระวิหาร

พระเจ้าล้านทองเป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวเชียงรายได้เคารพนับถือเป็นอย่างมาก พระเจ้าล้านทองเป็นพระพุทธรูปสารีริกธาตุประธานประดิษฐานในพระวิหารวัดพระแก้ว พระพุทธรูปองค์นี้เป็นพระพุทธรูปล้านนาสกุลช่างเชียงแสน ปางมารวิชัยที่มีขนาดใหญ่และงดงามแห่งหนึ่งในประเทศ อายุสมัยประมาณพุทธศตวรรษที่ 21 – 22 ขนาดหน้าตักกว้าง 2 เมตร สูงจากทักเกศตรึงยอดพระรัศมี 2.80 เมตร

นอกจากนี้ยังมีพระสาวกที่หล่อขึ้นโดยพระยาหลวงมังคละสแพก เจ้านายพม่าที่ปกครองเมืองเชียงแสน โดยมีจารึกกล่าวถึงชื่อผู้สร้างและปีพุทธศักราช คือ 2269 ได้แก่พระโมคคัลลานะและพระสารีบุตร ประติมากรรมกลุ่มนี้เป็นหลักฐานสำคัญที่เป็นตัวอย่างงานศิลปกรรมที่เกิดขึ้นในระหว่างที่พม่าปกครองล้านนาช่วงพุทธศตวรรษที่ 23ซึ่งพบหลักฐานอยู่ไม่มากนัก สิ่งที่แสดงความเป็นสาวกคือไม่มีพระเกตุมาลาและพระรัศมี รวมทั้งการครองจีวรที่มีผ้าหรือเชือกมารัดที่พระอุระ

กิจกรรมที่ 4 ชมพระเจดีย์ (ด้านหลังพระวิหาร) ที่ค้นพบองค์พระแก้วมรกต

เมื่อปี พ.ศ. 1977 ได้เกิดฟ้าผ่าลงองค์พระเจดีย์พังทลายลงและได้พบ “พระแก้วมรกต” ซ่อนไว้ ต่อมามีการบูรณปฏิสังขรณ์เรื่อยมา รูปแบบเจดีย์ที่ปรากฏในปัจจุบันนั้นเป็นช่วงยุคทองของล้านนา อยุธยาพุทธศตวรรษที่ 21 เจดีย์เป็นทรงระฆังแบบล้านนาที่มีส่วนรองรับองค์ระฆังอยู่ในผังแปดเหลี่ยม (ซึ่งแตกต่างจากผังกลม) นิยมสร้างอย่างมากในช่วงกลาง-ปลายพุทธศตวรรษที่ 21 เช่น เจดีย์หลวง เมืองเชียงใหม่ และพระธาตุดอยสุเทพ เมืองเชียงใหม่ เป็นต้น

กิจกรรมที่ 5 ชมพระหยกเชียงราย ณ หอพระหยก

หอพระหยกสร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ประดิษฐานพระหยกเชียงราย โดยสร้างเป็นอาคารไม้ทรงล้านนาโบราณ สร้างโดยคณะสงฆ์จังหวัดเชียงราย รวมทั้งพุทธศาสนิกชนร่วมกันบริจาคทรัพย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ได้รับพระกรุณาจากกองทุนการกุศลสมเด็จพระเจ้า เพื่อเป็นอนุสรณ์ว่า วัดพระแก้วแห่งนี้เคยเป็นที่ค้นพบพระแก้วมรกตมาก่อน การสร้าง “พระหยกเชียงราย” เพื่อให้พุทธศาสนิกชนทั้งหลายได้สักการบูชา ทั้งเป็นการเฉลิมพระเกียรติและถวายเป็นพระราชกุศลแด่สมเด็จพระเจ้า ในมหามงคลสมัยที่ทรงเจริญพระชนมายุ 90 พรรษา ผนังด้านในตกแต่งด้วยแผ่นหยก ภาพเหตุการณ์สร้างหอพระหยก การสร้างพระหยกเชียงราย และประวัติความเป็นมาของพระแก้วมรกต จำนวน 9 ภาพ แต่ละภาพมีข้อความบรรยาย โดยพระธรรมราชานุวัตร เจ้าอาวาสรูปปัจจุบัน

พระพุทธรัตนากร นฤวิธานุสรณ์มงคล (พระหยกเชียงราย) สร้างด้วยหยกชั้นดีที่สุดจากประเทศแคนาดา ซึ่งมีสเตอร์ฮูเวิร์ด โล นำมาถวาย และมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับพระแก้วมรกต ประดิษฐานในบุษบกทำด้วยไม้แกะสลักปิดทอง เรือนยอดบุษบกทำด้วยไม้สักสลักกลดลาย ลงรักปิดทองประดับกระจก และมีฉัตรเงินฉัตรทอง 7 ชั้น

กิจกรรมที่ 6 ชมพิพิธภัณฑ์ พระพุทธรูปสำคัญ ศิลปวัฒนธรรมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา
ล้านนา ณ โฮงหลวงแสงแก้ว

โฮงหลวงแสงแก้ว ลักษณะเป็นอาคารสองชั้นทรงล้านนาโครงสร้างเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ตกแต่งด้วยไม้สักทั้งภายนอกและภายใน โดยมีคุณแม่อมรา(แสงแก้ว) มุนิกานนท์ เป็นผู้อุปถัมภ์การก่อสร้าง เป็นพิพิธภัณฑ์ซึ่งเก็บรวบรวม ศิลปวัตถุที่สำคัญของวัด และสิ่งของที่มีผู้นำมาถวาย ให้อยู่เป็นระบบ อีกทั้งเป็นการสงวนรักษาไว้ตลอดไป

กิจกรรมที่ 7 การฝึกนั่งสมาธิ วิปัสสนากรรมฐาน โดยวิทยากรวัดพระแก้ว

การฝึกนั่งสมาธิ วิปัสสนากรรมฐาน เป็นกิจกรรมพิเศษที่คณะศรัทธาและพระอาจารย์สุธี สุตสุนทร ต้องการให้นักท่องเที่ยวที่สนใจในการฝึกสมาธิด้วยวิธีนี้ ซึ่งที่ผ่านมา มีนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ศึกษาเรื่องนี้อยู่ไม่น้อย ได้มีการสอบถามและแลกเปลี่ยนความรู้กับวิทยากรของวัดพระแก้วจำนวนมาก อย่างไรก็ตามกิจกรรมนี้เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีเวลามากพอ อาจอยู่เป็นสัปดาห์ เป็นเดือน นอกจากนี้วัดพระแก้วยังเป็นสถานที่เรียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ

ราชวิทยาลัย (บริเวณดอยจำปี ศาลากลางจังหวัดเชียงราย (หลังเก่า) เหมาะเป็นสถานที่ในการให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการฝึกสมาธิดังกล่าวด้วย

4) วัดมุงเมือง

วัดมุงเมืองตั้งอยู่บนถนนอุตรกิจ ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เป็นวัดที่มีความเก่าแก่ และมีความสำคัญวัดหนึ่งของจังหวัดเชียงราย ตามประวัติพบว่า วัดนี้ถูกสร้างขึ้นก่อนจะสร้างเมืองเชียงราย โดยคนเชียงรายมีความเชื่อกันว่า วัดมุงเมืองคือวัดที่มุงคลุมเมืองเชียงรายไว้ เรียกว่ามุงเมือง เปรียบเสมือนหลังคาของเมืองเชียงราย

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านศาสนา ณ วัดมุงเมือง

กิจกรรมที่ 1 ชมพระเจ้าสองสีมงคลไชย

พระเจ้าสองสี เป็นพระพุทธรูปศิลปะสมัยล้านนา เนื้อทองสำริดสองกษัตริย์อายุกว่า 600 ปี เป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองและเป็นที่สักการะของ ชาวเชียงรายมาช้านาน และเป็นพระพุทธรูปองค์เดียวที่มีประวัติเรื่องปาฏิหาริย์ กล่าวคือ เมื่อครั้งเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้มีการทิ้งระเบิดทั่วเมืองเชียงราย แต่ระเบิดที่ตกลงมาในวัดมุงเมืองถึงแปดลูกนั้นไม่ทำงานทั้งแปดลูก และยังมี การเผาวัดมุงเมืองหลายครั้ง แต่ไฟก็ไม่ไหม้ จนทำให้ ประชาชนเคารพเลื่อมใสในความศักดิ์สิทธิ์ของพระเจ้าสองสีเป็นอันมาก ตั้งแต่นั้นมา

กิจกรรมที่ 2 ชมความงดงามของอุโบสถ และลวดลายเพดานยันต์โบราณในพระอุโบสถ

อุโบสถเป็นศิลปะล้านนาประยุกต์ กล่าวคือ เป็นอาคารสูงแบบที่นิยมสร้างในภาคกลาง ต่างจากศิลปะล้านนาแบบดั้งเดิม แต่ยังคงประดับตกแต่งแบบล้านนาด้วยเครื่องมือสลักลงรักปิดทอง ได้แก่ โถงคิ้ว ระหว่างเสามีค้ำยัน หรือหูช้าง ป้านลมโค้งอ่อนแบบล้านนาเน้นระนาบเอนของทับหลังคา แต่ที่มีความงดงามและพิเศษแตกต่างจากอุโบสถแห่งอื่น คือ ภายในอุโบสถมีการออกแบบลวดลายเพดานเป็นลวดลายยันต์โบราณของล้านนา ที่หาชมได้ยากยิ่ง

ลวดลายเพดาน อุโบสถวัดมิ่งเมืองเป็นลวดลายยันต์โบราณของล้านนา ยันต์แต่ละยันต์มีความหมายทั้งสิ้น เช่น ประตูกกลาง เป็นยันต์พระพุทธเจ้าพิชิตมาร โดยสมัยก่อนหากต้องการชัยชนะในการรบต้องเอายันต์ไว้บนประตู หรือสักยันต์ 2 ข้าง ดังภาพ

กิจกรรมที่ 3 ชมพระเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ

พระเจดีย์ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์นั้น พระเจดีย์องค์เดิมนั้นเป็นที่ประดิษฐานของพระบรมสารีริกธาตุขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ได้มีการชำรุดและพังทลายลงมา จึงได้รื้อถอนและได้เตรียมการสร้างเจดีย์องค์ใหม่ขึ้นมาแทน

กิจกรรมที่ 4 ชมพระสังกัจจายน์ หรือ พระมหากัจจายนะ

พระมหากัจจายนะเกิดในตระกูลพราหมณ์ตระกูลหนึ่งในกรุงอุชเชนี ได้รับการศึกษาในทางไตรเพทเวทมนตร์ตามอย่างตระกูลพราหมณ์ทั้งหลาย ท่านเป็นศิษย์ของอสีตดาบสแห่งเขาวินธัย (ผู้ทำนายว่าเจ้าชายสิทธิตถะจะได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิหรือพระพุทธเจ้าในอนาคต) พระมหากัจจายนะพร้อมด้วยมิตรอีก 7 คน ได้อารธนาพระพุทธเจ้าให้ทรงแสดงธรรมเทศนาและได้

บรรลุลหกรรมเป็นพระอรหันต์ในระหว่างฟังธรรมนั่นเอง หลังจากนั้นท่านจึงทูลขออุปสมบทต่อพระพุทเจ้า และได้เผยแผ่ศาสนาพุทธอยู่ในแคว้นอวันตีจนมีผู้เข้ามาเป็นสาวกในพุทธศาสนาเป็นจำนวนมาก

5) วัดมิ่งเมือง

วัดตั้งอยู่บนถนนไตรรัตน์ ตำบลเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย เดิมเป็นวัดไทยใหญ่มีอายุเท่ากัเมืองเชียงร่าย ราว 700 ปีเศษ เนื่องด้วยในสมัยก่อนมีชุมชนไทยใหญ่อาศัยอยู่รอบบริเวณวัด ประกอบกับมีศิลปะศาสนสถานและศาสนวัตถุแบบพม่า จึงถูกเรียกขานว่าเป็น วัดเงี้ยว แต่ชื่อที่ชาวเชียงร่ายรู้จักกันแพร่หลายคือ วัดจำมูบ เป็นภาษาเหนือ แปลว่า วัดช้างหมอบ

ในประวัติวัดทั่วราชอาณาจักรเล่ม 8 กล่าวว่า วัดมิ่งเมืองสร้างเมื่อ พ.ศ. 2420 ซึ่งอาจเป็นได้ว่า วัดมิ่งเมืองได้รับการบูรณะปฏิสังขรณ์ในปีนี้โดยกลุ่มชาวไทใหญ่ที่ถูกกวาดต้อนมาจากนโยบาย “เก็บผักใส่ซ้า เก็บข้าใส่เมือง” เพราะจะพบว่าก่อนที่จะซ่อมแซมวัดมาเป็นรูปแบบอย่างเช่นรูปทรงดั้งเดิมของสิ่งก่อสร้างภายในวัดเป็นรูปทรงไทใหญ่ทั้งหมด พบภาพวาดศิลปะพม่า ภาพวาดอดีตพระพุทเจ้า 28 พระองค์และพระพุทธรูปไม้แกะสลักอีกหลายองค์ ที่เป็นศิลปะพม่าในช่วงแรกที่สร้างวัด นอกจากนั้น พิธีกรรมของวัดบางอย่างในปัจจุบันก็ยังมีลักษณะแบบชาวไทใหญ่หลงเหลืออยู่

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านศาสนา ณ วัดมิ่งเมือง

กิจกรรมที่ 1 ชมความงดงามของวิหารไม้ลายคำ

วิหารหลังนี้เป็นวิหารไทยใหญ่ประยุกต์ผสมผสานกับรูปแบบของวิหารล้านนาเป็นอาคารทรงเตี้ย มีหลังคาชั้นซ้อน 2 ชั้น ประดับช่อฟ้า ใบระกา ป้านลมโค้งอ่อนเน้นระนาบเอน

ของตັบลึงคํา หน้าบันตกแต่งด้วยเครื่องไม้สลักลงรักปิดทอง ได้แก่ โถงคิ้ว ภายในตกแต่งลวดลายแกะสลักลงรักปิดทอง ประกอบกับกรุฝ้าเพดานแบบไตรภูมิ และบาลีที่สันหลังคําเป็นรูปหงส์ 34 ตัว

กิจกรรมที่ 2 ชมพระพุทธศรีมิ่งเมือง

พระพุทธศรีมิ่งเมือง เป็นพระพุทธรูปปั้น ลงรักปิดทองทั้งองค์ เป็นศิลปะเชียงแสนสิงห์ 1 ซึ่งได้ทำการซ่อมแซมมาถึง 4 ครั้งมีอายุถึง 400 กว่าปี ครั้งหลังสุด ช่วงที่ก่อสร้างได้เพิ่มขนาดขององค์พระให้ใหญ่ขึ้น โดยมีหน้าตักกว้างขนาด 80 นิ้ว มีนามว่า “หลวงพ่อพระศรีมิ่งเมือง” ที่มีพุทธลักษณะที่งดงามตามพุทธศิลป์แบบเชียงแสนสิงห์ 1 ยุคต้น เป็นพระพุทธรูปประทับนั่งขัดสมาธิเพชร พระวรกายอวบอ้วน พระพักตร์กลมอมยิ้ม พระหนุเป็นปม ขมวดพระเศศาใหญ่ ชายสังฆาฏิสั้น เนื้อพระถันโดยเฉพาะที่ยอดพระเกตุโมฬีเป็นรูปดอกบัวตูมแกะสลักจากหินแก้วจุยเจียหรือแก้วโป่งข่าม ซึ่งเป็นหินที่เกิดขึ้นในดินแดนล้านนาเท่านั้น

กิจกรรมที่ 3 ชมเจดีย์พระธาตุมิ่งเมือง

เจดีย์วัดมิ่งเมือง เป็นปูชนียสถานเก่าแก่ ที่มีคู่มากับวัด เป็นศิลปะแบบล้านนา เดิมก่อนการบูรณะเป็นรูปทรงพม่าทั้งหมด แต่ต่อมาได้รับการบูรณะใหม่ โดยสร้างเจดีย์บริวารตั้งไว้ 4 มุม ประดับด้วยฉัตรศิลปะแบบพม่า ชาวบ้านเรียกเจดีย์นี้ว่า “พระธาตุมิ่งเมือง” นอกจากนี้เจดีย์นี้ ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุที่ได้รับประทานจากสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

6) วัดศรีเกิด

วัดศรีเกิด ตั้งอยู่บนถนนศรีเกิด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย สร้างเมื่อ พ.ศ. 1983 เป็นมงคลนามแห่งเมืองทางด้านสิริมงคล

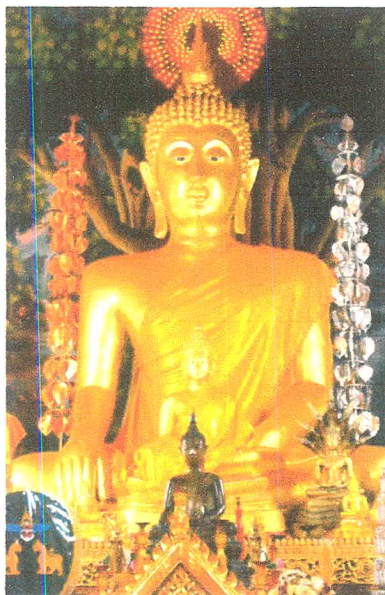

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านศาสนา ณ วัดศรีเกิด

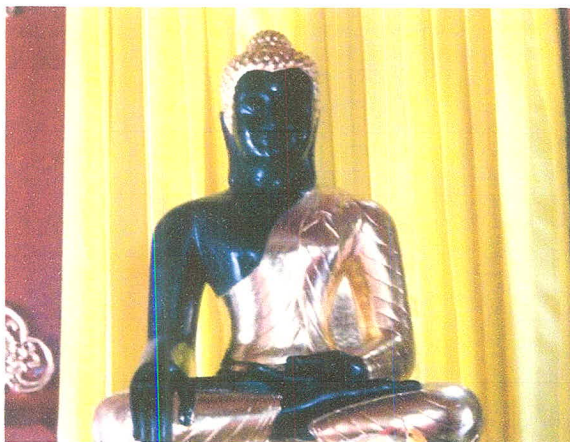
กิจกรรมที่ 1 รับฟังการบรรยายสรุปประวัติความเป็นมาของวัดศรีเกิด

วัดศรีเกิด วัดเก่าแก่ของจังหวัดเชียงราย สร้างเมื่อ พ.ศ. 1983 เป็นมงคลนามแห่งเมืองทางด้านสิริมงคล อาคารเสนาสนะประกอบด้วย อุโบสถ และกุฏิสงฆ์ ปูชนียวัตถุมีพระประธานและเจดีย์ศิลปะล้านนา ในบริเวณวัดนี้มี ต้นสลี (ต้นโพธิ์) ขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก คำว่า “สลี” อ่านว่า “สะ-หลี” ตัดคำมาจากคำว่า “ศรีมหาโพธิ์” เอาเฉพาะคำว่า “ศรี” มาเพียงคำเดียว แต่เนื่องจากภาษาล้านนา ไม่คุ้นชิน กับพยัญชนะ “ร” เพราะหน่วยเสียงนี้ ไม่มีในภาษาล้านนาดั้งเดิม จะมีก็เพียงหน่วยเสียง “ล” จึงอ่านออกเสียงว่า “สะ-หลี” มีความหมายว่า เป็นสิริมงคล ความรุ่งเรือง ความสว่างสดใส ความเจริญ ความงาม ด้วยเหตุที่วัดนี้มีต้นสลีเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก จึงสันนิษฐานว่าน่าจะเป็นที่มาของชื่อวัดศรีเกิด

กิจกรรมที่ 2 ชมพระประธาน และพระพุทธรูปปางมารวิชัย

พระประธาน เป็นพระพุทธรูปปูนปั้น ปางมารวิชัย (ปางสะดุ้งมาร) ซึ่งได้แกะเทอะปูนเก่าออกและฉาบปูนใหม่ เป็นแบบล้านนา สกลช่างพื้นเมือง มีพระพักตร์อวบกลมคล้ายกับพระพุทธรูปสกลช่างเชียงแสน

นอกจากนี้ ยังมีพระพุทธรูปโบราณสำริด หรือ “พระพุทธรูปปางมารวิชัย” เป็นพระพุทธรูปเก่าแก่ ศิลปะเชียงแสนสิงห์สอง อายุราวพุทธศตวรรษที่ 21 เป็นพระพุทธรูปสกลช่างเชียงแสนที่ได้รับอิทธิพลศิลปะสุโขทัย ได้แก่ การทำขัดสมาธิราบ พระพักตร์รูปไข่ ขมวดพระเกศาเล็ก พระรัศมีเป็นเปลว เป็นต้น

กิจกรรมที่ 3 ชมธรรมมาสน์ล้านนาโบราณ และหีบธรรมล้านนาโบราณ

วัตถุสำคัญภายในอุโบสถได้แก่ ธรรมมาสน์ล้านนาโบราณ ซึ่งวัดส่วนใหญ่ได้รื้อถอนออกไป เสียเกือบหาตัวไม่ได้แล้ว แต่ที่วัดศรีเกิดนั้นยังคงเก็บรักษาไว้เป็นอย่างดี

ธรรมมาสน์ คือ อาสนะที่จัดไว้ให้พระภิกษุนั่งแสดงธรรม มักจะยกระดับขึ้นสูงกว่าระดับสายตาของผู้นั่งฟัง ลักษณะของธรรมมาสน์จะแตกต่างกันไปตามท้องถิ่น แต่โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นทรงปราสาทมากกว่าทรงอื่น วัสดุที่ใช้ทำส่วนใหญ่สร้างด้วยไม้ ประดับประดาด้วยลวดลายและเทคนิคการประดับต่างๆกัน ธรรมมาสน์วัดศรีเกิดตกแต่งด้วยการลงรักปิดทอง

หีบธรรมวัดศรีเกิด

หีบธรรม หมายถึง ตู้ หรือหีบ (กล่อง) ที่ทำจากไม้เพื่อใช้บรรจุสิ่งของเครื่องใช้ในสมัยโบราณตามบ้านเรือน ต่อมาอาศัยตามคติความเชื่อและประเพณีของคนไทยแต่โบราณ ที่นิยมสร้างและถวายสิ่งของไว้เพื่อเป็นพุทธบูชาบ้าง เพื่อสืบอายุพระพุทธศาสนาบ้าง เพื่อให้เกิดอานิสงส์ส่งให้ตนเองได้ไปเกิดบนสวรรค์ ได้พบพระศรีอารย ซึ่งจะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในอนาคต เพื่อให้ได้บรรลุถึงความเป็นผู้เสวยสุข และคนสมัยนั้นยังนิยมนำสิ่งของขึ้นสำคัญ หรือขึ้นที่ดีที่สุด ซึ่งผู้เป็นเจ้าของเคยใช้อยู่ เมื่อสิ้นชีวิตแล้ว ทายาทไม่ประสงค์จะเก็บไว้เอง จึงได้นำไปถวายวัดเพื่ออุทิศส่วนกุศล ให้แก่เจ้าของผู้ล่วงลับไปแล้ว สิ่งของดังกล่าวนี้รวมถึงหีบและตู้ด้วย

กิจกรรมที่ 4 ชมความสวยงามของเจดีย์วัดศรีเกิด

พระเจดีย์องค์เก่า ไม่ทราบสร้างเมื่อสมัยใด ทรงล้านนา ย่อมุมไม้สิบสอง พระเจดีย์องค์ปัจจุบัน ได้สร้างครอบองค์เก่าไว้ เรือนธาตุมีซุ้มพระพุทธรูปประทับยืนอยู่ 4 ทิศ มีฐานมาลัยรองรับองค์ระฆังทรงน้ำเต้า ฉัตรยอดเจดีย์เป็นแบบพื้นเมืองประยุกต์ 5 ชั้น

7) วัดศรีบุญเรือง

วัดศรีบุญเรือง ตั้งอยู่บนถนนสิงห์ไคล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เป็นวัดประจำทิศอุดร (ทิศเหนือ) และเป็นวัดที่เป็นมงคลนามแห่งเมืองเชียงราย 9 วัด

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านศาสนา ณ วัดศรีบุญเรือง

กิจกรรมที่ 1 รับฟังประวัติความเป็นมาของวัดศรีบุญเรือง

ประวัติกล่าวไว้ว่า ในสมัยก่อนบรรพชนผู้สร้างบ้านแปงเมือง มีความประสงค์ให้ลูกหลานได้ “อยู่เย็นเป็นสุข” หรือ “อยู่ดีกินหวาน” จึงได้สร้างวัดที่เป็นมงคลนาม ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติเหมือนกันทั่วไปในมณฑลพายัพ

วัดศรีบุญเรือง ตั้งอยู่ในกำแพงเมืองโบราณของเชียงราย เป็นวัดเก่าแก่วัดหนึ่งสร้างขึ้นประมาณปี พ.ศ. 1982 ในอดีตคหบดีเจ้าหลวงเมืองเชียงรายจะมีวัดศรีเชียงหมั่นเป็นวัดของเจ้านาย เมื่อพระยารัตนาเขต ได้เสียชีวิตลง ทางราชการจึงได้ขอคืนพื้นที่เพื่อสร้างเป็นโรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ จึงได้อัญเชิญพระพุทธรูป รวมทั้งพระประธาน ตลอดจนปี่สา ปี่ธรรมโบราณของวัดเชียงหมั่นมามอบให้วัดศรีบุญเรือง

กิจกรรมที่ 2 ชมอุโบสถวัดศรีบุญเรือง และหลวงพ่อศรีบุญเรือง

เนื่องจากอุโบสถหลัง เดิมเก่าแก่ทรุดโทรม ไม่สามารถทำการบูรณะได้ คณะกรรมการวัด และคณะศรัทธาประชาชน จึงได้พิจารณาร่วมกันจัดสร้างอุโบสถหลังใหม่แทนหลัง

เดิมที่ชำรุด และขยายพื้นที่อุโบสถให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น และได้ผูกพัทธสีมา ตั้ดลูกนิมิต เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2554 ซึ่งตรงกับงานเฉลิมฉลองสมโภชเมืองเชียงรายครบรอบ 750 ปี

อุโบสถหลังใหม่เป็นศิลปะล้านนาประยุกต์ แต่ยังคงประดับตกแต่งแบบล้านนาด้วยเครื่องไม้สลักลงรัก ปิดทอง ได้แก่ หน้าบันและโก่งคิ้ว บานลมโค้งอ่อนแบบล้านนา เน้นระนาบเอนของทับหลังคา เพิ่มความโดดเด่นแก่บันไดทางเข้าด้วยรูปพญานาคที่ราวบันได ซึ่งในล้านนานิยมสร้างหัวนาคที่ถูกคายออกมาจากปากมังกร

หลวงพ่อศรีบุญเรือง เป็นพระพุทธรูปปูนปั้น ที่มีอายุมากกว่าร้อยปีเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ลงรักปิดทอง ศิลปะสกุลช่างพื้นถิ่น เชื่อกันว่าถ้าได้กราบหลวงพ่อศรีบุญเรืองแล้วจะทำให้ชีวิตมีแต่ความเจริญรุ่งเรือง เป็นสิริมงคล เจริญในหน้าที่การงาน และยศศักดิ์

กิจกรรมที่ 3 ชมเจดีย์เก่าแก่วัดศรีบุญเรือง

เมื่อปี พ.ศ. 2487 พระครูปัญญา ลังการ ได้บูรณะโดยสร้างเจดีย์องค์ใหม่ ครอบเจดีย์องค์เก่าตั้งอยู่ด้านหลังอุโบสถ เจดีย์เป็นแบบร่วมสมัย ประยุกต์มาจากเจดีย์ทรงปราสาทยอดเดียวแบบล้านนา เนื่องจากการทำจระนำซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูปทั้ง 4 ด้าน แต่ที่มีความโดดเด่นเป็นพิเศษ คือ มีการประดับรูปสิงห์ที่มุมของเรือนธาตุทั้ง 4 ซึ่งนับได้ว่าเป็นสัตว์ที่นำเกรงขาม การประดับสัตว์หิมพานต์ที่มุมเจดีย์นี้ คงสร้างตามความเชื่อเรื่องไตรภูมิที่ว่า ป่าหิมพานต์อยู่ในชมพูทวีป อันมีเขาไกรลาสเป็นศูนย์กลางจักรวาล อีกทั้งยังทำหน้าที่เป็นทวารบาลพิทักษ์รักษาสถานที่อันศักดิ์สิทธิ์ด้วย

กิจกรรมที่ 4 เทียวชมพิพิธภัณฑ์วัดศรีบุญเรือง สิ่งของโบราณ และฝึกเขียนใบลาน เพื่อนำไปเป็นที่ระลึก หรือถวายเป็นพุทธบูชา

เนื่องจากวัดศรีบุญเรืองมีอายุเก่าแก่คู่เมืองเชียงราย ดังนั้นย่อมมีวัตถุโบราณ รวมไปถึงคัมภีร์ใบลานและปื๊บสาอยู่มาก และในบางฉบับยังเป็นประวัติการสร้างเมืองเชียงรายอีกด้วย ดังนั้นทางวัดจึงได้ริเริ่มที่จะทำห้องรักษาและจัดแสดงคัมภีร์ใบลานเหล่านี้ไว้

คัมภีร์ใบลาน หรือปื๊บธรรม

คัมภีร์ใบลาน คือเอกสารบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ แต่ในสมัยโบราณไม่มีกระดาษ จึงใช้การเขียนบันทึกลงในใบลาน ซึ่งก็คือใบของต้นลาน เป็นต้นไม้ป่าชนิดหนึ่ง คนไทยโบราณนำมาทำหนังสือ เป็นเอกสารบันทึกเหตุการณ์และเรื่องราวต่างๆ ทั้งคติโลกและคติธรรม เช่น เรื่องราวและหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา ประวัติศาสตร์ โหราศาสตร์ วรรณกรรม พงศาวดาร กฎหมาย โบราณ ตำรายา เวทมนตร์คาถา เป็นต้น แต่จะนิยมใช้บันทึกเรื่องราวทางพระพุทธศาสนามากกว่าเรื่องอื่น จึงเรียกกันทั่วไปว่า “คัมภีร์ใบลาน” พระสงฆ์จะนำไปใช้เวลาเทศน์

การฝึกเขียนใบลาน เริ่มจากการคัดเลือกใบลาน เตรียมใบลาน อุปกรณ์ในการเขียนต่าง ๆ เรื่องราวของพระธรรมที่จะเขียน อาจประยุกต์เป็นการเขียน ชื่อตนเองเป็นภาษาล้านนา ซึ่งอาจมีการแปลความหมายเป็นภาษาไทยก่อน

ปื๊บสา หรือปื๊บสา

พับสา หรือพับสา เป็นอุปกรณ์ชนิดหนึ่งที่ใช้บันทึกเรื่องราวต่างๆ เช่นเดียวกับใบลาน พับสาบางคนเรียกว่า พับหนังสือ ทำจากกระดาษสา นำมาตัดให้เท่ากันแล้วนำพับซ้อนกันเป็นเล่ม ส่วนปกบางครั้งทำด้วยกระดาษสา หรือแผ่นหนัง พับสาจะนิยมใช้เขียนเรื่องราว หรือบันทึกเรื่องราวทางโลก เช่น คำโคลงต่าง ๆ คาถา ตำรายา ตำราโหราศาสตร์ ฯลฯ ในขณะที่ใบลานนิยมใช้บันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธศาสนา หรือเรื่องทางธรรม การบันทึกพับสาจะใช้ปากกาและหมึกบันทึกด้วยอักษรธรรมล้านนาหรือตัวเมือง บางครั้งพับสาอาจจะบันทึกด้วยอักษรฝักขามด้วย ส่วนสมุดข่อยของภาคกลางนั้นทำจากต้นข่อย จึงเรียกว่า สมุดข่อย

8) วัดกลางเวียง

วัดกลางเวียง ตั้งอยู่ใจกลางเมืองเชียงรายได้ ตรงสี่แยกระหว่างถนนอุตรกิจ กับถนนรัตนารัตนาเข่าเมืองฯ จังหวัดเชียงราย วัดนี้ไม่มีปรากฏหลักฐานชัดว่าสร้างขึ้นในปีใด พบแต่หลักฐานการก่อสร้างถาวรวัตถุที่จารึกบนแผ่นอิฐว่าสร้างขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 1975 เดิมชาวบ้าน เรียกว่า วัดจันตะโลก หรือ วัดจันทน์โลก เพราะในวัดเคยมีต้นจันทน์แดงขนาดใหญ่ขึ้นอยู่ ถือเป็นไม้มงคลใช้บูชาพระตามธรรมเนียมโบราณ

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านศาสนา ณ วัดกลางเวียง
กิจกรรมที่ 1 ชมเสาหลักเมืองเชียงราย (เสาสะดือเวียง)

หลวงพ่อบุญครองพระครูศาสนกิจโกศล (ครูบาดวงทิพย์) อดีตเจ้าอาวาสวัดกลางเวียงในขณะนั้น ได้นำศิษยานุศิษย์และศรัทธาญาติโยม ร่วมกันทำพิธีวางศิลาฤกษ์เสาสะดือเวียงไว้ ณ ที่เดิมที่

เคยถูกรื้อทิ้งไปโดยได้ประกอบพิธีถูกต้องตามแบบล้านนาโบราณทุกประการ สะดือเวียงที่สร้างขึ้นใหม่
นี้ประดิษฐานอยู่ในมณฑปทรงยอดแหลม ขนาดของเจดีย์สะดือเวียง มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 6 ศอก
(วาครึ่ง) สูง 8 ศอก (2 วา) ภายนอกมีรูปปั้นกุมภัณฑ์ 2 ตน ทำหน้าที่พิทักษ์สะดือเวียงตามคติความ
เชื่อของชาวล้านนา

กิจกรรมที่ 2 ชมความงดงามของวิหารวัดกลางเวียง และหลวงพ่อเพชรมงคล

พระพุทธรูปประธานภายในวิหารวัดกลางเวียง

รูปแบบอาคารเป็นสถาปัตยกรรมแบบล้านนาประยุกต์ กล่าวคือ รูปแบบโดยรวม
เป็นวิหารแบบล้านนา หลังคาเป็นชั้นซ้อน 2 สอดคล้องกับตัวอาคารที่ยกเก็จออกไปทางด้านหน้าการ
ลดชั้นหลังคาออกมาด้านหน้ามากกว่า ที่ลดชั้นหลังคาไปด้านหลัง ประดับช่อฟ้า ใบระกา หน้าบัน
ตกแต่งด้วยเครื่องไม้สลักลงรักปิดทอง แต่ที่แตกต่างออกไปคือ ตัวอาคารมีขนาดสูงขึ้น ต่างจากวิหาร

อุโบสถแบบล้านนาคั้งเดิมที่เป็นอาคารเดี่ยวๆ มีปีกหลังคายาวคลุมเกือบถึงส่วนล่างทรงคล้ายแม่ไก่กอกไข่ นอกจากนี้การทำป้านลมนั้นเกือบจะเป็นเส้นตรง ส่วนพระพุทธรูปประธานภายในวิหาร ทางวัดได้บูรณปฏิสังขรณ์ใหม่ ลงรักปิดทองเหลืองอร่าม

กิจกรรมที่ 3 สรงน้ำพระธาตุช้างค้ำ

พระธาตุช้างค้ำองค์นี้ เป็นการบูรณะขึ้นใหม่ โดยทำครอบเจดีย์องค์เดิม มีรูปแบบร่วมสมัย คือ มีการประดับจระนำซุ้มด้วยพระพุทธรูปจำนวนมาก และฐานเจดีย์ประดับด้วยช้างทรงเครื่องรายรอบ อันเป็นคติช้างค้ำจุณจักรวาลที่นิยมในเจดีย์ทรงระฆังแบบลังกา นอกจากนั้น ยังมีการประดับรดอกที่องค์เจดีย์ บุทองจิ้งโก๋ที่ส่วนยอด ประดับฉัตร ซึ่งเป็นลักษณะของศิลปะพม่าแต่ลักษณะพระธาตุแบบล้านนา คือ ฐานรองรับองค์ระฆังอยู่ในผังแปดเหลี่ยม ส่วนฐานสูง และองค์ระฆังเล็ก

กิจกรรมที่ 4 ชมความสวยงามของหอไตร

หอไตร มีหน้าที่เป็นธรรมเจดีย์ เป็นสัญลักษณ์ของพระไตรปิฎก สะท้อนถึงความตั้งมั่นในพุทธศาสนา หอไตรหลังนี้เป็นศิลปะล้านนาประยุกต์ เป็นอาคารสูง หลังคาทรงจั่ว ประดับด้วยเครื่องไม้แกะสลักปิดทองอย่างสวยงาม และมีระเบียงโดยรอบ

9) วัดพระสิงห์ (พระอารามหลวง)

วัดพระสิงห์ ตั้งอยู่บนถนนท่าหลวง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ทิศเหนือติดถนนสิงห์ไคล ทิศใต้ติดถนนพระสิงห์ ทิศตะวันออกติดถนนท่าหลวง และทิศตะวันตกถนนภักดีณรงค์

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านศาสนา ณ วัดพระสิงห์

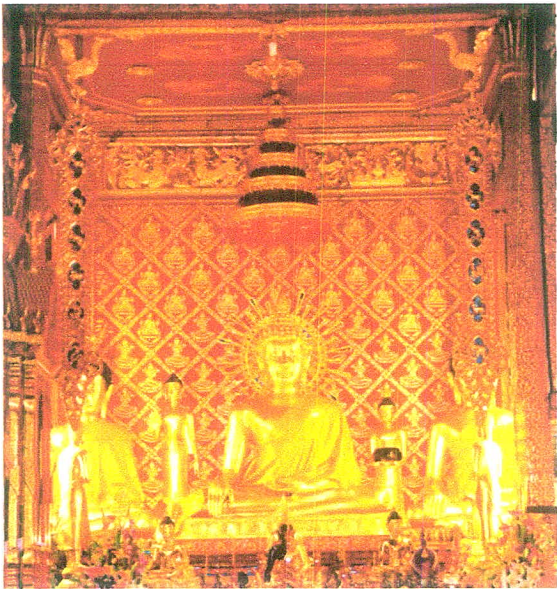
กิจกรรมที่ 1 ฟังการบรรยายประวัติความเป็นมาและความสำคัญของวัดพระสิงห์

วัดพระสิงห์สันนิษฐานว่าสร้างขึ้น พ.ศ. 1928 ในสมัยของท้าวมหาพรหม ผู้ครองเมืองเชียงราย ระหว่าง พ.ศ.1888-1943 ซึ่งเป็นพระอนุชาของพระเจ้ากือนา กษัตริย์แห่งล้านนา และครองเมืองเชียงใหม่ในขณะนั้น เชื่อกันว่าวัดนี้เคยเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปสิงห์ (ล้านนานิยมเรียก “พระสิงห์”) องค์ที่ประดิษฐานในวิหารลายคำ วัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่ ในปัจจุบัน

กิจกรรมที่ 2 ชมความงดงามของอุโบสถวัดพระสิงห์ พระประธานในอุโบสถ และบานประตู

สร้างขึ้นราวปี พ.ศ. 2432 - พ.ศ. 2433 โครงสร้างเดิมเป็นไม้ และได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ให้มีสภาพสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2405 และครั้งที่ 2 เมื่อปี พ.ศ. 2533 โดยพระราชสิทธินายก เจ้าอาวาสรูปปัจจุบัน รูปแบบอาคารเป็นสถาปัตยกรรมแบบล้านนา เป็นอาคารทรงเตี้ย มีหลังคาชั้นซ้อน 2 ชั้น ประดับช่อฟ้า ใบระกา หน้าบันตกแต่งด้วยเครื่องไม้สลักลงรักปิดทอง แต่ที่แตกต่างออกไปเล็กน้อย คือ ที่วัดพระสิงห์ทำป้านลมเป็นเส้นตรง ต่างจากป้านลมล้านนาโดยทั่วไปที่นิยมทำเป็นเส้นโค้งอ่อน เน้นระนาบเอนของดาดหลังคา

พระประธานในอุโบสถ เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ชนิดสำริดปิดทอง หน้าตักกว้าง 204 เซนติเมตร สูงทั้งฐาน 284 เซนติเมตร เป็นพระพุทธรูปแบบเชียงแสนสิงห์หนึ่ง รุ่นที่นิยม

สร้างในยุคทองของล้านนา อายุราวพุทธศตวรรษที่ 21 กล่าวคือ เป็นพระพุทธรูปประทับนั่งขัดสมาธิเพชร ชายสังฆาฏิสั้นเหนือพระถัน พระเนตรเบิกตรง พระรัศมีเป็นดอกบัวตูม ที่ฐานมีจารึกอักษรธรรมล้านนาไทยว่า “กุสลา ฌมา อกุสลา ฌมา อพฺยาจตา ฌมา” อันหมายถึงปริศนาธรรมระดับปรมาตมในทางพระพุทธศาสนาที่ระบุว่า สภาวะธรรมทั้งปวง มี 3 ประเภท คือ ธรรมทั้งหลายที่เป็น “กุศล” ก็มี ธรรมทั้งหลายที่เป็น “อกุศล” ก็มี และ ธรรมทั้งหลายที่อยู่นอกเหนือจาก “กุศลและอกุศล” ก็มี

บานประตูหลวง ทำด้วยไม้แกะสลัก พระเดชพระคุณเจ้าพระเทพสิทธินายกได้ขอให้อาจารย์ถวัลย์ ดัชนี ช่วยออกแบบให้ โดยเป็นเรื่องราวสะท้อนปริศนาธรรมแทนธาตุทั้ง 4 เป็นสัญลักษณ์รูปสัตว์ 4 ชนิด คือ 1) ดิน คือ เนื้อ หนัง กระดูก 2) น้ำ คือ ของเหลวต่างๆ ที่มีอยู่ในร่างกาย เช่น น้ำ โลหิต ปัสสาวะ 3) ลม คือ อากาศที่เราหายใจเข้าออก ลมปราณที่ก่อเกิดให้ชีวิตเป็นไป และ 4) ไฟ คือ ความร้อนที่ช่วยในการเผาผลาญอาหาร เกิดพลังงาน ส่วน ช้าง เป็นสัญลักษณ์ของ “ดิน” นาค เป็นสัญลักษณ์ของ “น้ำ” ครุฑ เป็นสัญลักษณ์ของ “ลม” และสิงโต เป็นสัญลักษณ์ของ “ไฟ”

กิจกรรมที่ 3 ชมความงดงามของเจดีย์วัดพระสิงห์

เป็นพุทธศิลป์แบบล้านนาประยุกต์ สร้างในสมัยเดียวกันกับพระอุโบสถ รวในปี พ.ศ. 2432 - พ.ศ. 2433 รูปแบบเจดีย์ เป็นเจดีย์ทรงปราสาทยอด ที่เรือนธาตุมีซุ้มประดิษฐาน พระพุทธรูปทั้ง 4 ด้าน ได้รับแรงบันดาลใจจากสถาปัตยกรรมแบบพุกามของพม่า กล่าวคือ แต่เดิม วิหารของพม่านั้นเป็นอาคารทรงปราสาทขนาดใหญ่ มีทางเดินเข้าไปภายในได้ และตรงกลางจะมีแกน ขนาดใหญ่รองรับน้ำหนักของอาคาร ในแต่ละด้านของแกนนี้นิยมประดับพระพุทธรเจ้า 4 พระองค์ ยืน หรือนั่งหันหลังชนกัน เมื่อล้านนารับอิทธิพลของพุกามเข้ามา ได้ปรับให้มีขนาดเล็กลงมากทำให้ไม่สามารถเดินเข้าไปได้ จึงมีการประดับพระพุทธรูปไว้ที่จระนำซุ้มด้านข้างของเรือนธาตุแทน ส่วนองค์ ระฆัง เป็นทรงกลมไม่มีบัลลังก์ แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของศิลปะพุกามเช่นเดียวกัน

กิจกรรมที่ 4 ย้อนรอยพุทธประวัติพระพุทธรเจ้า ชมพระพุทธรูปจำลอง และต้นพระ ศรียาโพธิ์ (พุทธรักษา)

พระพุทธรูปจำลองจำหลักบนแผ่นศิลาทราย มีขนาด กว้าง 60 เซนติเมตร ยาว 150 เซนติเมตร มีจารึกอักษรขอมโบราณ ว่า “กุสลา ฌม.มา อกุสลา ฌม.มา อพ.ยากตาฌม.มา”

ต้นพระศรีมหาโพธิ์จากพุทธคยา พลโทอัมพร จิตกานนท์ นำมาจากพุทธคยา ประเทศอินเดีย โดยความอนุเคราะห์จากท่านเอกอัครราชทูตอินเดีย และอาสาสมัครวัฒนธรรมไทย – ภารตะ เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2506 และปลูกเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2506 ต้นพระศรีมหาโพธิ์ เป็นต้นไม้มงคลเนื่องในพระพุทธศาสนา ในฐานะที่เป็นต้นไม้ซึ่งพระโพธิสัตว์ลาดบั้งลังกัประทับในคืนก่อนตรัสรู้

กิจกรรมที่ 5 ชมหอระฆัง สถาปัตยกรรม พุทธศิลป์ล้านนา

หอระฆัง เป็นสถาปัตยกรรมร่วมสมัยแบบล้านนาประยุกต์ มีระฆังเป็นแบบโบราณหล่อด้วยทองเหลืองแท่ง ซึ่งหาได้ยากมากในปัจจุบัน ขนาดความสูง 25 นิ้ว ยาว 39 นิ้วหนา 1 นิ้ว ขุดพบบริเวณวัดพระสิงห์ เมื่อ พ.ศ. 2438 ปัจจุบันชั้นล่างใช้เป็นหอกลอง

4.3 ศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนาในจังหวัดเชียงรายเพื่อ รองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

ผลการสัมภาษณ์และการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ บุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรม และด้านศาสนา

3.1 การสัมภาษณ์บุคลากรและการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านหัตถกรรม ซึ่งเป็นสมาชิกภายในกลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลง กลุ่มของเล่นพื้นบ้าน – ไม้ไผ่ กลุ่มไม้แกะสลัก บ้านถ้ำผาตอง และกลุ่มผ้าทอเชียงแสน ผลการสัมภาษณ์ทั้ง 4 กลุ่ม สรุปได้ว่าบุคลากรส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการขายสินค้าหัตถกรรมให้กับนักท่องเที่ยว จึงมีความต้องการที่จะพัฒนาด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อให้สามารถสื่อสาร และขายสินค้าหัตถกรรมให้กับนักท่องเที่ยวได้ ทางผู้วิจัยจึงได้จัดการอบรมภาษาอังกฤษเพื่อธุรกิจ ให้แก่บุคลากรกลุ่มหัตถกรรมทั้ง 4 กลุ่ม โดยการจัดอบรมจะแยกการอบรมออกเป็นเฉพาะของแต่ละกลุ่มซึ่งหัวข้อในการอบรม มีดังนี้ 1) บุคลิกภาพของการเป็นมัคคุเทศก์ 2) การทักทายและต้อนรับลูกค้า 3) การบรรยายเกี่ยวกับสินค้า 4) ตัวเลขและราคา และ 5) การขายสินค้า สำหรับผลของการจัดอบรมในครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากผู้เข้าร่วมการอบรมเป็นอย่างดี และผลการประเมินของผู้เข้าร่วมการอบรมมีความพึงพอใจในระดับมากในการจัดอบรมครั้งนี้

3.2 การสัมภาษณ์บุคลากรและการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านศาสนา 9 วัด คือ วัดพระธาตุตอดยจอมทอง วัดจำเมือง วัดพระแก้ว วัดมุงเมือง วัดมิ่งเมือง วัดศรีเกิด วัดศรีบุญเรือง วัดกลางเวียง และวัดพระสิงห์ ประกอบด้วย เจ้าอาวาส พระสงฆ์ เณรในวัด กรรมการวัด ผู้นำชุมชน สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย และเทศบาลนครเชียงราย จากการสัมภาษณ์บุคลากรที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ไม่สามารถตอบคำถามหรืออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวได้ จึงมีความต้องการอบรมภาษาอังกฤษเพื่อให้สามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้ ทางผู้วิจัยจึงได้จัดการอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนา ให้แก่บุคลากร ซึ่งการจัดการอบรมจะแยกการอบรมแต่ละวัดและอบรมในสถานที่จริง เนื่องจากสถานที่ท่องเที่ยวมีความแตกต่างกัน และเพื่อให้บุคลากรสามารถอธิบายข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวของตนเองได้ โดยหัวข้อในการอบรม มีดังนี้ 1) บุคลิกภาพของการเป็นมัคคุเทศก์ 2) การทักทายและต้อนรับนักท่องเที่ยว 3) การอธิบายเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ 4) คำศัพท์ต่างๆ เกี่ยวกับอาคาร สถานที่ สิ่งของต่างๆ และอื่นๆ ซึ่งเป็นคำศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวกับศาสนาและวัด และ 5) ข้อมูลเฉพาะของแต่ละวัด สำหรับผลของการจัดอบรมในครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากผู้เข้าร่วมการอบรมเป็นอย่างดีและผู้เข้าร่วมการอบรมมีความพึงพอใจมากในการจัดอบรมครั้งนี้ และมีข้อเสนอแนะ คือ อยากให้มีการจัดอบรมในลักษณะนี้อีกและเป็นการอบรมในระยะยาว เพื่อเพิ่มความรู้และฝึกทักษะให้มากยิ่งขึ้น

4.4 กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนาในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

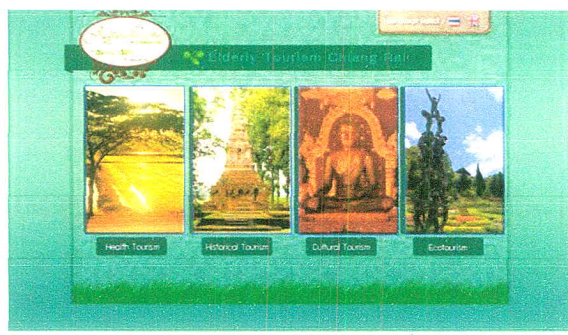
ผลจากการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์พบว่า การจะสื่อสารการตลาดเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดเชียงรายไปยังกลุ่มเป้าหมายนั้น จะต้องทำในลักษณะที่สอดคล้องกับการสื่อสารการตลาดเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวที่เป็นภาพรวมของแผนงานวิจัย “รูปแบบการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ” ซึ่งประกอบด้วยการท่องเที่ยว 4 ประเภท (เชิงสุขภาพ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และนิเวศ) ก่อนที่จะสื่อสารออกไปจะต้องมีแบรนด์ท่องเที่ยวเชียงรายขึ้นมาก่อน คือ **“สุขกาย สุขใจ ในเชียงราย” “JOYFULL life and mind in Chiang Rai”**

ดังนั้นกลยุทธ์สื่อสารการตลาดของโครงการวิจัยนี้จึงเป็นการสร้างองค์ประกอบของแบรนด์ท่องเที่ยวเชียงรายเฉพาะในส่วนของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยจะสื่อสารออกไปยังนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุให้เห็นว่าเมื่อมาเที่ยวด้านวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงราย (9 วัดและ 4 กลุ่มหัตถกรรม) แล้วจะได้รับทั้งความสุขกายสุขใจ กล่าวคือ เมื่อมาเที่ยวแล้วจิตใจจะรู้สึกผ่อนคลาย

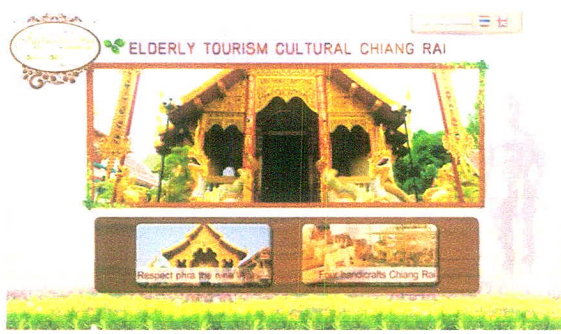
ปลอดภัยไร้กังวลเบาสบาย เนื่องจากสัมผัสกับงานหัตถกรรม และสถาปัตยกรรมที่สะท้อนถึงความงดงามจากภายในมาสู่งานศิลปะ

โครงการวิจัยนี้จึงทำเว็บไซต์ (website) เผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยว 9 วัดและ 4 กลุ่มหัตถกรรม ซึ่งเชื่อมโยงเป็นส่วนหนึ่งของเว็บไซต์ของแบรนด์ท่องเที่ยวเชิงรายได้รวมที่เป็นของแผนงานวิจัย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

หน้าแรกของเว็บไซต์ www.elderlytour.com ซึ่งจะรวมการท่องเที่ยวทั้ง 4 แบบไว้ด้วยกัน คือ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

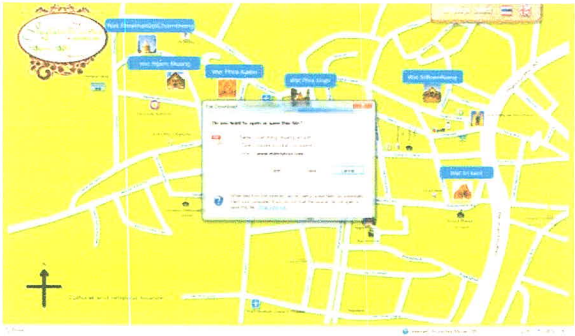
และเมื่อคลิกไปที่ภาพของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ก็จะปรากฏภาพการท่องเที่ยวด้านศาสนา และด้านหัตถกรรม

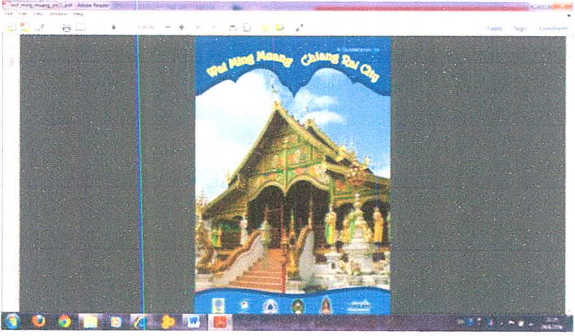
เมื่อคลิกไปที่การท่องเที่ยวด้านศาสนา จะปรากฏหน้าเว็บที่เป็นภาพแผนที่วัด 9 วัด คือ วัดพระธาตุดอกยจอมทอง วัดจำเมือง วัดพระแก้ว วัดมุงเมือง วัดมิ่งเมือง วัดศรีเกิด วัดศรีบุญเรือง วัดกลางเวียง และวัดพระสิงห์ ซึ่งชื่อของวัด 9 วัด จะเป็นบล็อคลีฟฟ้า ยกตัวอย่างเช่น วัดมิ่งเมือง

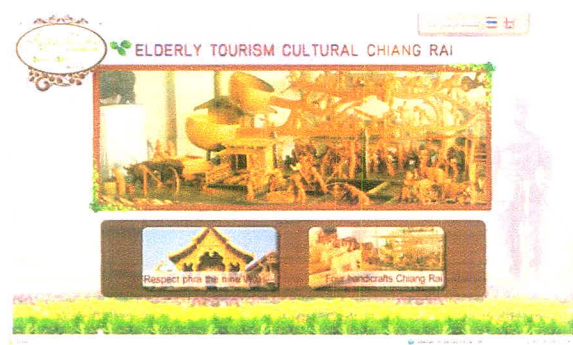
เมื่อคลิกที่ชื่อวัดมิ่งเมือง จากนั้นก็จะเชื่อมโยงไปยังข้อมูลของวัด ซึ่งอยู่ในรูปของไฟล์ PDF. แล้วทำการคลิกโหลดข้อมูลวัด

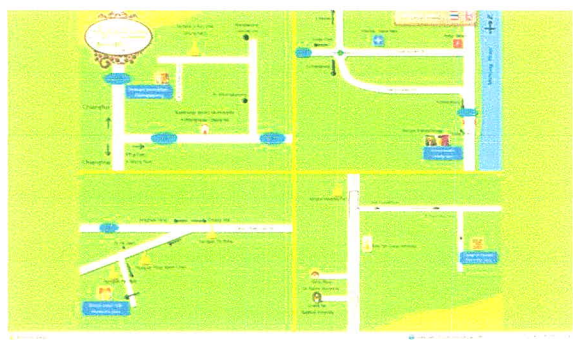
ไฟล์ข้อมูลวัดที่โหลดขึ้นมาแล้ว จะปรากฏหน้าปกวัด ซึ่งจะใช้วิธีการเลื่อนดูข้อมูลต่างๆ ของวัด (ปรากฏดังภาพด้านล่าง) ซึ่งแหล่งท่องเที่ยววัดอีก 8 วัด ก็ใช้วิธีการเดียวกัน

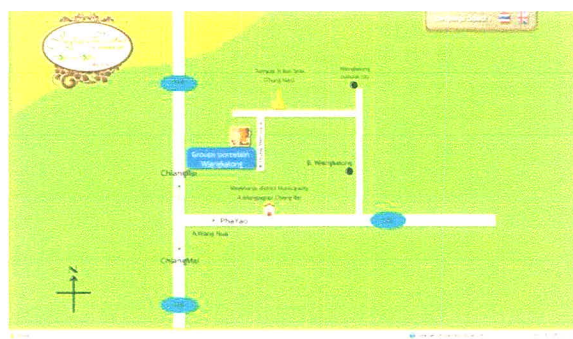
ส่วนการท่องเที่ยวด้านหัตถกรรม ให้คลิกไปที่บล็อกของการท่องเที่ยวหัตถกรรม 4 แห่ง

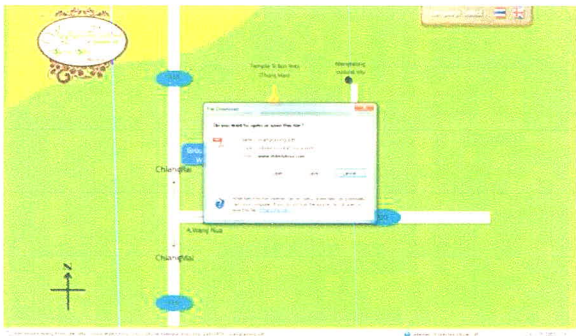
เมื่อคลิกไปที่การท่องเที่ยวด้านหัตถกรรม จะปรากฏภาพแผนที่ของแหล่งท่องเที่ยวด้านหัตถกรรม 4 แห่ง คือ กลุ่มเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลง กลุ่มผ้าทอเชียงแสน กลุ่มของเล่นพื้นบ้าน และกลุ่มไม้แกะสลัก ชื่อของกลุ่มหัตถกรรมแต่ละแห่งจะเป็นบล็อกจากนี้ เมื่อคลิกเลือกกลุ่มหัตถกรรมแห่งใดแห่งหนึ่ง จะปรากฏภาพแผนที่ของกลุ่มหัตถกรรมนั้นอีกครั้ง แต่เป็นภาพแผนที่แยกเฉพาะกลุ่มหัตถกรรม ยกตัวอย่างเช่น กลุ่มเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลง

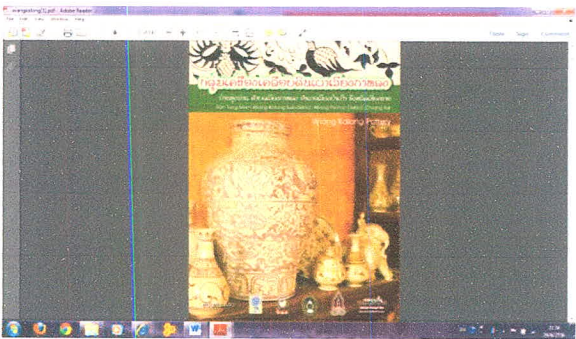
เมื่อคลิกที่กลุ่มเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลง จะปรากฏแผนที่เฉพาะของกลุ่มเครื่องเคลือบดินเผา

เมื่อคลิกที่บล็อกจากชื่อของกลุ่มเครื่องเคลือบดินเผา จากนั้นก็จะถูกเชื่อมโยงไปยังข้อมูล ซึ่งอยู่ในรูปของไฟล์ PDF. แล้วทำการคลิกโหลดข้อมูล

เมื่อโหลดข้อมูลเสร็จสิ้น จะปรากฏภาพหน้าปกของกลุ่มเครื่องเคลือบดินเผา ซึ่งจะใช้วิธีการเลื่อนลงดูข้อมูลต่างๆ ของกลุ่มเครื่องเคลือบดินเผา ซึ่งกลุ่มหัตถกรรมอื่นๆ ก็ใช้วิธีการเดียวกัน

นอกจากนี้รายละเอียดของรูปแบบการท่องเที่ยวทั้งหมดจะสื่อสารผ่านสื่อโฆษณาอย่างอื่น เช่น ป้าย แผ่นพับ และคู่มือการท่องเที่ยว เป็นต้น

สื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรม

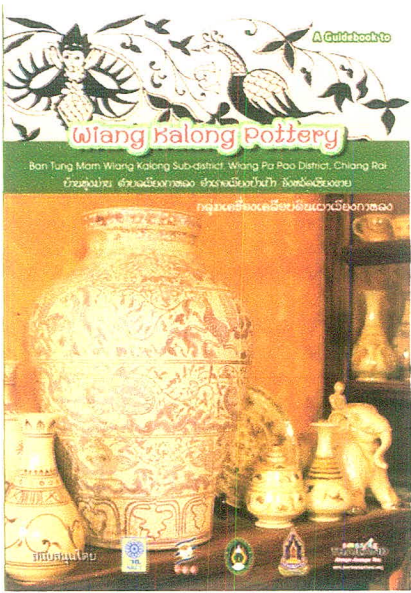

ป้ายไวนิลกลุ่มเครื่องเคลือบเวียงกาหลง

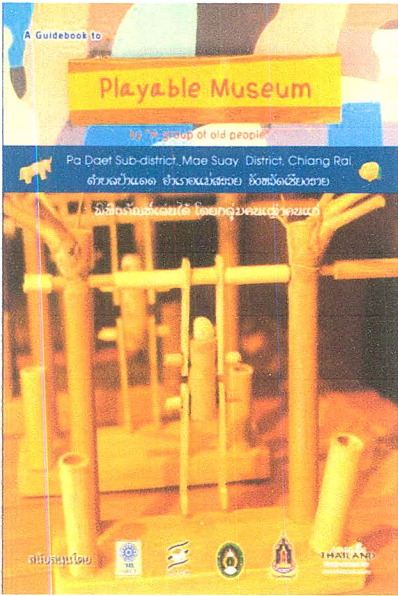
ป้ายไวนิลกลุ่มไม้แกะสลัก

ป้ายประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรม ทั้ง 4 กลุ่ม บรรยายเนื้อหาเป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของกลุ่ม ขั้นตอนการผลิตสินค้าหัตถกรรม และรูปแบบกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว ยกตัวอย่างเช่น ป้ายไวนิลของกลุ่มเครื่องเคลือบเวียงกาหลง และกลุ่มไม้แกะสลัก

คู่มือนำเที่ยว กลุ่มเครื่องเคลือบเวียงกาหลง

เนื้อหาภายในคู่มือบรรยายเนื้อหาเป็นภาษาอังกฤษ และ ภาษาไทยประกอบด้วย ประวัติความเป็นมา กระบวนการผลิตเครื่องเคลือบ ลายเครื่องเคลือบเวียงกาหลง ขั้นตอนวิธีการเขียน ลวดลายบนชิ้นงาน องค์ความรู้เกี่ยวกับลวดลาย และกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว

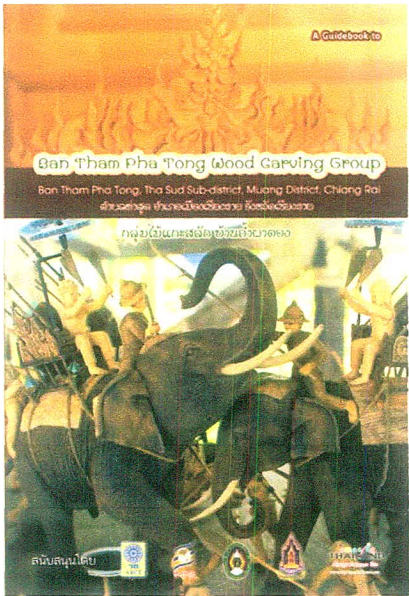
คู่มือนำเที่ยว กลุ่มของเล่นพื้นบ้าน – ไม้ไผ่ (พิพิธภัณฑ์เล่นได้)

เนื้อหาภายในคู่มือบรรยายเนื้อหาเป็นภาษาอังกฤษ และ ภาษาไทยประกอบด้วย ประวัติความเป็นมา กิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว และการเล่นของเล่นพื้นบ้าน

คู่มือนำเที่ยวกลุ่มผ้าทอเชียงแสน

เนื้อหาภายในคู่มือบรรยายเนื้อหาเป็นภาษาอังกฤษ และ ภาษาไทยประกอบด้วย ประวัติความเป็นมา รายละเอียดผลิตภัณฑ์ และกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว

คู่มือนำเที่ยวกลุ่มไม้แกะสลัก บ้านถ้ำผาตอง

เนื้อหาภายในคู่มือบรรยายเนื้อหาเป็นภาษาอังกฤษ และ ภาษาไทยประกอบด้วย ประวัติความเป็นมา ความสำคัญ / จุดเด่นของกลุ่มไม้แกะสลัก นายคำจันท์ ยาโน ขั้นตอนการปฏิบัติงานของงานแกะสลักไม้วิถีชีวิตล้านนา รูปแบบกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว รายละเอียดของผลิตภัณฑ์ และเทคนิคการสร้างเอกลักษณ์งานแกะสลักไม้วิถีพื้นบ้านล้านนา

สื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนา

ป้ายข้อมูลวัดพระแก้ว

ป้ายข้อมูลวัดกลางเวียง

ป้ายข้อมูลวัดศรีเกิด

ป้ายข้อมูลวัด มีทั้งหมด 9 วัด บรรยายเนื้อหาเป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ประกอบกันเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งสำคัญที่เป็นจุดเด่นภายในวัดในแต่ละแห่ง ทำจากทองเหลือง ยกตัวอย่าง ป้ายวัดพระแก้ว วัดกลางเวียง และวัดศรีเกิด

แผ่นพับ 9 วัด

แผ่นพับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนา บรรยายเนื้อหาเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อ
รองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ขนาด A2 มีด้านหน้า-หลัง ประกอบด้วยข้อมูลของวัด 9 วัด คือ วัด
พระแก้ว วัดมุงเมือง วัดมิ่งเมือง วัดพระธาตุดอยจอมทอง วัดศรีบุญเรือง วัดพระสิงห์ วัดจำเมือง
วัดศรีเกิด และวัดกลางเวียง

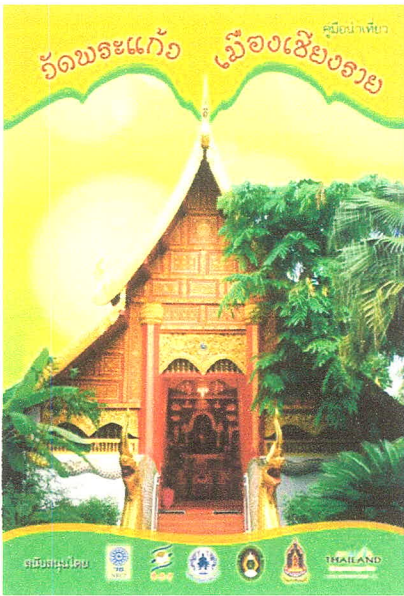
หน้าปกคู่มือนำเที่ยววัด 9 วัด ฉบับภาษาอังกฤษและภาษาไทย

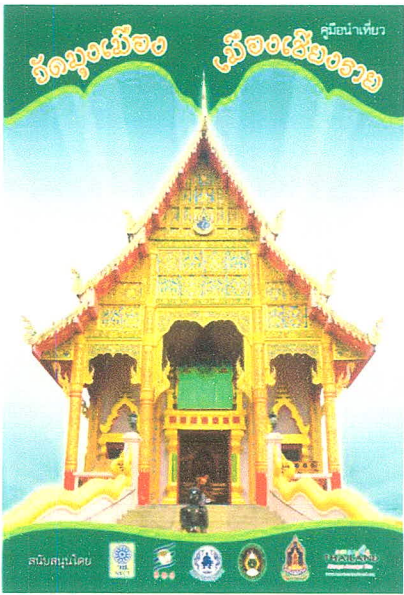
วัดพระธาตุดอยจอมทอง

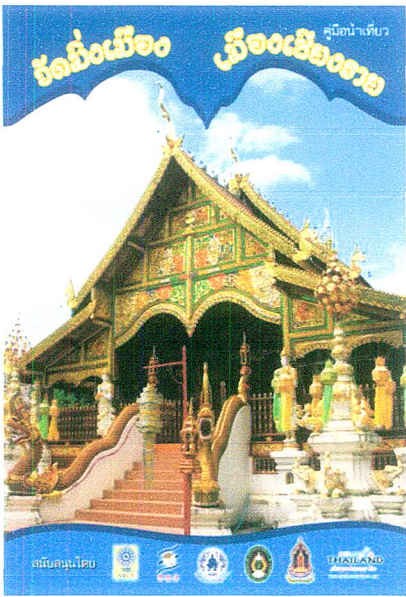
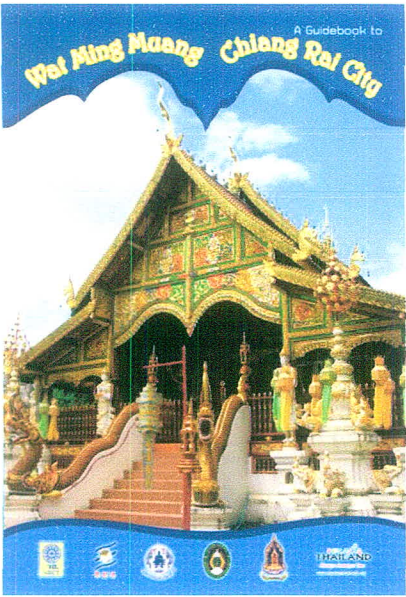
คู่มือวัดจำเมือง

คู่มือวัดพระแก้ว

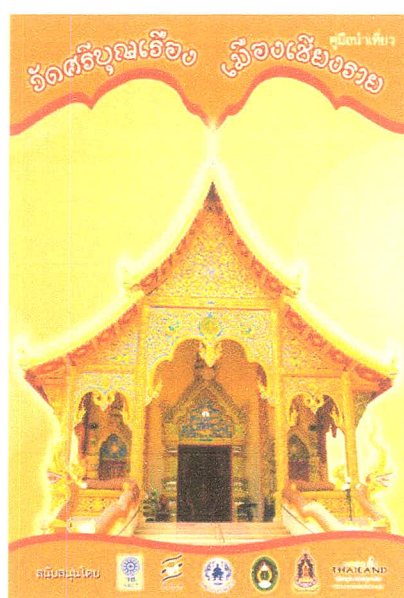
คู่มือวัดมุงเมือง

คู่มือวัดมิ่งเมือง

คู่มือวัดศรีเกิด

คู่มือวัดศรีบุญเรือง

คู่มือวัดกลางเวียง

คู่มือวัดพระสิงห์

คู่มือนำเที่ยว 9 วัด แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ คู่มือนำเที่ยวภาษาอังกฤษ และคู่มือนำเที่ยวภาษาไทย ซึ่งเนื้อหาประกอบด้วย ประวัติความเป็นมาของวัด สิ่งสำคัญภายในวัด ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะพื้นที่ (ห้องน้ำ ทางเดิน ระยะทาง และที่นั่งพัก) และแผนที่วัด 9 วัด ในเมืองเชียงใหม่